

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖRAN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

Otto Lindbladsbysten i Lundagård

SISTLIDNE SÖNDAG aftäcktes högtidligen i Lundagård i den sydsvenska universitetsstaden en byst af kompositören Otto Lindblad, den populäre diktaren af så många vackra studentkvartetter och på sin tid en varm främjare af studentsången i Lund. Vädret var strålande och tillströmningen af människor till den anslående akten ofantlig. Åtskilliga tal höllos, det första af professor Quennerstedt, som tolkade vårens glädje och det intryck sången är i stånd att gifva däråt, hvarjämte han erinrade om den insats Otto Lindblad gjort för Studentsångföreningens utveckling; vidare talade uni-

versitetets rektor professor Bäcklund, som särskildt riktade sig till kapellmästaren Berg med ett tack för hans nitiska omvårdnad om studentsången, samt kyrkoherde Cruce, som å Lindblads släktingars vägnar tackade för den ära, som kommit Otto Lindblads minne till del. Till högtidligheten hade K. G. Ossian-Nilsson skrivit en vacker kantat, hvari solopartiet sjöngs af John Forsell.

Bysten, som är en prydnad för Lundagård, har till upphofsman professor J. Börjeson.

Två dikter.

I.

NU SÄGS, att i min blomsterpark
 ha sinat livvets flöden,
 och i Gud faders åkermark
 du slumrar uti döden.

Du var ett ljufligt sommarregn,
 som lät din svalka dugga —
 min hvita björk, mitt gröna hägn,
 du gaf mig tröstens skugga.

Dock ypperst, jungfru Hjärtegull,
 hvad genom dig blef gifvet:
 Du göt min själ af sorgen full,
 den sorg som smyckar lifvet.

II.

Spåda, små jungfrufötter,
 er väg den var villsam och svår.
 Ni pintes af stenar och rötter,
 ni refvos af tagghvassa snår.
 Ert lopp det var hjortens som jagas,
 en vingskjuten dufvas på flykt,
 en jungfrus som ser sig bedragas
 och hetsas af ångesten styggt.

Spåda små jungfrufötter,
 er väg den var villsam och svår,
 ty blod var på stenar och rötter,
 och blod satt i moss-stigens spår.

Men blef denna väg
 eder sista,
 som tröt uti skogs-
 böljans fång,
 den lysas, när sky-
 arna brista,
 af stjärnornas eviga
 gång.

NILS LAGO-LENGQUIST.

AUBREY BEARDSLEY: SALOME

SALOMEMOTIVET
 I KONSTEN

af
 Alexandra
 von Seume

MED ANLEDNING af att uppförandet af Richard Strauss' tondrama "Salome" på vår kgl. opera mer än eljes riktat intresset på den sällsamma bibliska gestalten, ha vi trott att nedanstående uppsats skulle intressera våra läsare. Dess förf. är en högt bildad rysk dam, som vistats mycket i Sverige och behärskar det svenska språket och som inom våra bästa sällskapskretsar har icke blott släktingar, utan äfven talrika vänner, hvilka säkert med glädje skola hälsa detta hennes första uppträdande i Idun.

L IKSOM BIBELN i århundraden för många generationer af troende människor varit "böckernas bok", så förtjänar den i fullaste mått denna benämning också i konstens rike. Äfven där har bibeln varit "boken", ur hvilken diktaren och tänkaren, målaren och bildhuggaren städe ånyo öst, såsom ur en aldrig sinande källa. Äfven för dem blef den för alla tider en hart när outtömlig grufva med en rikedom af ämnen, hvilka såsom knappast några andra beröra alla själers och människolivets olika sidor. Allt träder oss där till mötes i största mångfald — allvarligt och gladt, tragiskt och idylliskt, livvets lust och kval, dess höjder och dess djup, och konstnären behöfver endast taga för sig, ty hvar han än griper tag, är det intressant. Men under det att några af dessa motiv om och om igen träda emot oss i konsten, mötas vi aldrig eller blott sällan af andra. För urvalet är dock icke konstnärens personliga smak ensamt ansvarigt, utan merendels låter sig en viss tids riktning lätt igenkänna på den större eller ringare förkärleken för det ena eller andra ämnet och dess mer eller mindre ofta förekommande användning inom en tidsålders konst. Bland de många exempel, hvilka här kunde anföras, hör väl till de mest betecknande det, som just på senare år tilldragit sig ett ovanligt intresse, nämligen Salome-motivet, en berättelse, hvari de ytterligaste motsatser med tragisk kraft äro sammanträngda och i hvilken det förekommer oss, som om den pensel, hvilken framställt dem, blifvit doppad i rödaste blod och drufvors rusande saft. Hvilket djupt intryck den gripande händelsen gjorde på samtiden framgår ur

den omständigheten, att tvenne af evangelisterna haiva efterlämnat oss berättelser därom och att Josephus, det judiska folkets historieskrifvare, noggrant återgifver detsamma, under det att Jesu uppträdande och död, denna på följder så rika världshändelse, endast af honom helt flyktigt beröres.

Detta oaktadt se vi att det ovanligt rika och dramatiska motivet var föga omtyckt inom den äldre konsten. Till följd af sitt ursprung fullkomligt främmande för antiken, måste det också genom sitt innehåll verka direkt motbjudande på den tidigaste kristendomens allvarliga konstriktning såväl som på de därpå följande århundradenas, hvilka med konsten endast åsyftade uppbyggelse. Så se vi det då först i början af tiohundratalet uppdyka på den berömda Bernardspelaren i Hildesheim, uppkallad efter kejsar Otto III:s lärde och konstnärlige lärare, den helige Bernard. Framställd i arkaistiskt enkla och nästan barnsligt otympliga linjer återgifver dock reliefen med åskådlighet det passionerade och sinnliga i Herodias-dotterns dans.

En lika märklig som uttrycksfull afbildning af samma ämne finna vi i den s. k. Ottonen-Kodex i Münchens bibliotek. Dess öfre del framställer Herodes' gästabud med dansscenen, den undre, till vänster, bödeln med Johannes Döparens lik, till höger Salome just då hon till modern öfverlämnar fatet med det afslagna hufvudet på. Denna målning, som således framställer berättelsens alla moment, hör liksom "Herodes' gästabud" i San Marco i Venedig till de äldsta vi äga i detta ämne.

Nu följer en längre tid, då motivet icke mö-

TIZIAN: HERODIAS DOTTER. DORIA GALLERIE I ROM.

När ni härnäst köper skodon begär då att få se

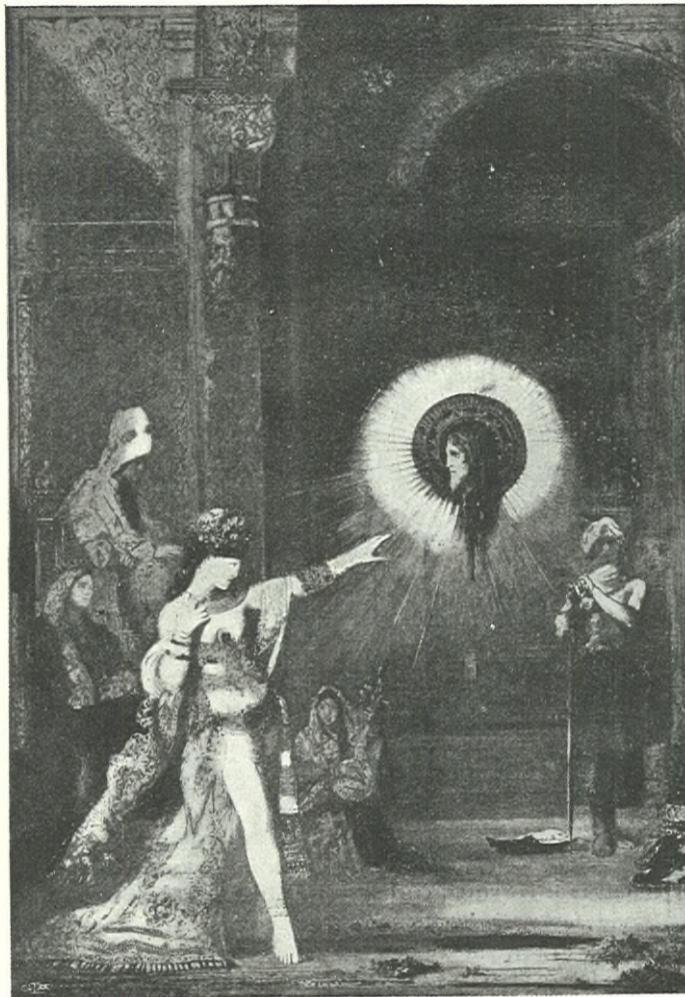
Prova dem och öfvertyga Eder att de göra skäl för namnet "Damernas favorit".

VICTORIA-kängor säljas i finare skoaffärer öfverallt — i alla modärna färger och skinnsorter, till populära priser och tillverkas af Ludvig Traugott, Stockholm.

ter oss mera, förr än det åter upptages af Israel von Meckenen och Lukas Cranach, hvilka i enlighet med den dåvarande smakriktningen framställa Salome i sin tids dräkt utan minsta demoniska anstrykning, hvarvid hos den förstnämnde målaren episoden blifvit beröfvad allt dramatiskt innehåll och hos Cranach i sin säflichkeit verkar nästan komisk.

Under det att några Quattrocento-fresker behandla motivet, hafva denna konstperiods store mästare helt och hållet försummat att använda detsamma. Det motsvarade nämligen på intet vis preraphaeliternas kyska känsla om det än hvad förståelsen angår tydligen icke skulle hafva förorsakat t. ex. en Botticelli någon svårighet, hvilket tillfyllest bevisas af hans mäterligt komponerade, passioneradt känsliga "Förtalet" i Florenz Uffizier. "Bebådelsens" och de af ande genomträngda madonnornas mästare måste hafva känt sig föga tilltalad af det sinnliga och lastbara i den bibliska scenen. Men äfven renässansen med sin förflnade smak och sin starka förkärlek för antiken afhöll sig därifrån och förgäfvades söka vi en Salome bland konstens stormäns, Leonardos, Michelangelos och Rafaels verk. Man har också svårt att föreställa sig huru denna kvinnogestalt skulle hafva kunnat fångas af Leonardo, som älskade att fördjupa sig i hemligheten af en Monna Lisas, en Eleonora d'Estes känsliga själar. Lika litet kunde Salometypen verka tilltalande på en Michelangelos kraftfulla natur eller Rafaels ljust harmoniska. Den förste, som i den därpå följande tiden sysselsatte sig därmed var Leonardos lärjunge Luini, — följd af Correggio, ljuseffekternas mästare, Carlo Dolce, venetianarne Giorgione och Tizian och slutligen Rubens. Det är motsatsen emellan den sköna, blomstrande flickan och Döparens i döden förbleknade hufvud, som egentligen tyckes hafva förmått dem att tillsammans framställa dessa på duken utan att ens försöka fördjupa sig i ämnets psykologiska sida och utan att äga förståelse för det demoniska däri. — Ännu styfmoderligare än i målarkonsten behandlas Salometemat inom skulpturen, och endast en mycket plastisk och i rörelsen liflig bas-relief af Donatellos hand i dömen i Sienna förtjänar att omnämnas. Under det att produktionen i gamla tider var sparsam, träder Salome-motivet i de moderna allt mer i förgrunden och blir så småningom ett af nutidens älsklingsämnen, ja, det är f. n. nästan konstbehärskande i sin aktualitet. Åtskilliga tyska målare, bland dem Habermann och Victor Müller, fasthålla ännu den ofvan antydda uppfattningen af yttre koloristisk kontrast, och den senare visar därvid en tydligt framträdande anslutning till Tizians Magdalenabild. Puviss de Chavannes däremot anslår en originell ton i sin Salome, hvilken står de äldre mästarna lika fjärran som de allra nyaste. Med stel hållning knäböjer Johannes Döparen midt på fängelsegården, bredvid honom svänger bödeln det högt upplyftade svärdet till det dödliga hugget, under det att Salome i mörk klädnad och fatet i den nedhängande handen med ett spändt uttryck följer det som sker, till utseendet mera lik en nunna än bibelns förföriska danserska.

1. BERNARDINO LUINI: SALOME. UFFIZIGALLERIET I FLORENS. 2. GUSTAVE MOREAU: SALOME. LUXEMBOURGUSEET I PARIS. 3. PUVISS DE CHAVANNES: SALOME, OCH JOHANNES DÖPAREN.

Rätt fantastisk, men likväl mer trogen det faktiska förloppet är Gustave Moreau's färgrika tafla. Den med guld- och silverskimrande gördlar smyckade Salome, som just är i begrepp att börja sin dans, blir framför sig varse ett i luften sväfvande, af en strålande gloria omgifvet hufvud.

Bland franska konstnärer hafva dessutom Regnault, Henner och Chalon intresserat sig för ämnet. Den senares Salome är af en motbjudande vällustighet, där hon, utmanande och halfnaken, sittande vid kanten af en springbrunn, leker med en flock dufvor, under det att bödeln på några stegs afstånd därifrån utöfvar sitt hemska handtverk. Man frågar sig vid åsynen af denna tafla hvad den egentligen har att göra med bibelns Salome. —

Egendomligt modern och dock likväl på samma gång vulgär och gammal verkar Böcklins Salome, fränstötande och hemsk Louis Corinths. Ett utspökadt kokottansikte böjer sig där öfver det blodiga hufvudet, under det att den nakna kvinnan i grym vällust borrar sina utspärrade fingrar in i den dödes ögon och lyfter på de bleka ögonlocken, såsom ville hennes vanhelgande blick dyka ned i profetens själ och utforska dess hemligheter.

Med en känsla af lättnad vänder man sig från denna tafla till Lenbachs underbara kvinnobild, hvilken dock på intet vis rättfärdigar Salomenamnet, ty hufvudet, på hvilket den smala aristokratiska handen hvilar, gör skäl för sin närvaro på sin höjd som staffage. —

Att en konstnär som Max Klinger med idéer så bisarra som den att föra Kristus in bland Olympens gudar, icke kunnat gå likgiltig förbi ett så dramatiskt ämne, var att förutse. Hans polykroma staty af Salome i Leipzigs museum anses af alla hans beundrare vara den mest uttömmande framställning af denna gestalt, som finnes. Huruvida det verkligen förhåller sig så, kan lämnas därhän.

Tvenne unga bildhuggare, hvilka hvar och en på sitt vis med stort mästerskap i tekniken framställt Salome, kunna i detta sammanhang omnämnas, äfven om man icke helt och hållet är med om deras uppfattning af ämnet. Den ene, Charles Ricketts, till hälften engelsman, till hälften fransos, samt både målare och skulptör har kommit med bronsstatyetten "Salome sittande naken på sin moders knä". Den andre, vid namn Eppele, har gjort en marmorelief, på hvilken en genom skarpa konturer mot bakgrunden plastiskt framhäfd Salome framställes i en formfulländad naken flickgestalt, som sänker blicken mot Döparens hufvud. Under det att således den senare konstnären i någon mån förblifvit den bibliska berättelsen trogen, har den förre vid betecknandet af sitt verk endast begagnat sig af det aktuella i namnen Herodias och Salome för att visa huru den kalla grymhet, vällust och sinnlighet, som präglade moderns drag, i ovedersäglig men ännu omedvetet slumrande likhet upprepas hos dottern. —

Ur det ofvanstående framgår, huru föga tillfredsställande detta i konstnärligt afseende dock så intressanta problem hittills blifvit

Barngarderoben är en svensk upplaga af den enda i utlandet existerande tidningen i denna bransch och står i förbindelse med kontinentens förnämsta barnklädersaffärer och erhåller från dem rikhaltiga mönster till allt hvad som hör en välförsedd barngarderob till. Tidningen är också tongivande på sitt område samt utgifves på flere språk och i kolossala upplagor.

Barngarderoben

Pris för helt år 3 kr., halft år 1: 60 kr.
Lösnummer 30 öre.

Barngarderoben utkommer med ett rikhaltigt illustrerat nummer i mån., åtföljdt af en dubbelsidig mönsterbilaga med en mängd tillklippningsmönster. Den bör sålunda blifva af ofantligt värde för hvarje moder, helst som den därjämte lämnar henne en god hjälp med barnens sysselsättande, och gifver mer än tillräcklig ersättning för prenumerationspriset.

af den bildande konsten löst, ty icke ens några den nyare tidens stora pompösa praktstycken hafva bidragit därtill. Förgäfves söka vi både i målarkonsten och skulpturen en verkligt mästerlig framställning af detsamma. Hvad nu den senare angår, ligger väl orsaken huvudsakligen i den tekniska begränsning, som där förefinnes — hela händelsen fordrar en mycket bredare ram, ett större antal handlande personer än bildhuggarkonsten kan erbjuda och låter sig därför icke på ett uttömmande sätt af denna konst återgifvas. Helt annorlunda förhåller det sig med målarkonsten, och det är beklagligt, att hvarken en Piloty eller en Siemiradzki, en Watts eller någon af de framstående franska historiemålarna upptagit ämnet och sökt återgifva en händelse med sådan rikedom af dramatiskt gripande motsatser, romersk-orientalisk prakt och lifsgnistrande innehåll. Långt bättre behandlas då motivet i litteraturen, om också endast Gustave Flauberts novell "Herodias" från konstnärlig synpunkt sedd kan kallas tillfredsställande. Sudermanns drama "Johannes" är väl här det minst tilltalande — handlingen är alltför utdragen, många af detaljerna alltför triviala, den dramatiska verkningen alltför svag för att kunna väcka ett spännande intresse. Verkligt tillfredsställande och stämningfullt verkar blott det moment i sista akten, där Herodes efter profetens afrättning lyssnar till folkets Hosiannarop och från altanen åser Davidssonens intåg i Jerusalem, något som för öfrigt alldeles icke öfverensstämmer med den historiska sanningen.

Oscar Wildes Salome kan, trots den virtuositet, hvarmed författaren framställer sina teatereffekter, icke anses vara annat än produkten af en sjuk och förvänd fantasi. Det är en rad sömngångargestalter, som här träder emot oss och en kvinnotyp utmärkt genom en fränstötande sinnenas förirring, som rentaf verkar vidrigt. Därtill kommer att de beständiga upprepningarna af samma ord, ja, af hela meningar — liknande Annunzios "La ville morte" — gifva åt det hela en onaturligt krystad färgton, som möjligen kan kallas specifikt hebreisk, men aldrig kan verka konstnärligt tilltalande. Den bisarra andan i denna riktning har en engelsk konstnär, Aubrey Beardsley, träffande återgifvit i ett antal illustrationer, hvilka med sin skarpa, knappa teckning äro af sålående verkan.

Den musik, Richard Strauss komponerat till Wildes drama har, trots all reklam och oakadt allt det uppseende den såsom varande "framtidsmusik" väckt, likväl på intet sätt bidragit till en förädlad och förfinad uppfattning af ämnet.

Huru annorlunda verkar icke Flauberts novell — hvilken han i full uppskattning af betydelsen af den personlighet, som är den egentliga, innersta drifkraften i det hela, benämner "Herodias", — huru mycket mer konstnärligt förnämt och sanningsenligt. "Salammbo's" mästare har äfven här förstått att skapa en bild af måleriskt gripande kraft. I enlighet med det historiska förloppet förlägger han det hela till ökenfästningen Machaerus, och het ökenvind är det som slår emot oss i skildringen, hvari författaren med sällsynt inre lifstrohet för fram de handlande personerna: den fege, sinnlige, icke längre unge tetrarken, den imposanta, kraftfulla Herodias, — den odaliskliknande, knappt ur barndomen utträdde, helt under moderns välde stående Salome och — som tragisk motsats till dessa tre — den fanatiska, förryckte profeten. Bipersonerna bilda en färgrik, det hela afrundande och avslutande bakgrund: den girige konsuln från romerska kejsartidens förfall, — hans son, den djupt

ERNST JOSEPHSON: SALOME.

sjunkne veklingen, Cesars gunstling, — de judiska fariséernas och sadducéernas hord, ja ända till bödelns dystra gestalt — alla äro de tecknade med ett par skarpa streck och passa in i taflan som en oundgänglig del af det hela. Och huru följdriktigt utveckla sig icke händelserna såsom nödvändiga resultat af de olika karaktärerna. Huru begriplig blir icke Döparens halshuggning framtingad icke blott af Herodias hat, utan snarare af hennes fruktan och ångest för att den vankelmodige, på henne själf trötte Herodes skulle gifva vika för Johannes profetior och hotelser och förskjuta henne och därigenom göra ett slut på hennes äregiriga drömmar om makt och herravälde. Huru betagande skildras icke Salomes dans och huru bedårande verkar icke hennes barnsligt omedvetna och dock redan förefintliga sinnlighet. Hvilken storslagen bakgrund till dansscenen bildar icke Herodias uppträdande vid festen som ett blodigt Fatum i skarlakansröd dräkt, med den assyriska tianan på hufvudet och i handen skålen med den dryck uti, som skulle tömmas för Cesars välgång...

FRANZ V. STUCK: DANSANDE SALOME PÅ ÅRETS VÄRUTSTÄLLNING I BERLIN.

Och sist, som slutackord till det hela, den tomma salen, de släckta facklorna och Herodes framför den dödes hufvud, skakad af en aningsfull rysning...

Visserligen är detta ett konstverk rikt på yttre färgprakt och inre sanning och som gör rättvisa åt såväl den bibliska berättelsen i dess lapidariska och dock psykologiskt så väl grundade framställning och förblir den historiska traditionen trogen. Det skiljer sig också i detta afseende fördelaktigt från de öfriga litterära skapelserna, som behandla samma motiv, att det icke har denna onaturliga, perverssinnliga färg, som icke heller finnes i källorna. Denna och andra dylika företeelser i nutidens konst måste räknas till de sorgliga tidstecknen. Såväl dess markerade förkärlek för detta ämne som den användning det fått måste betraktas såsom beklagansvärda yttringar af vissa moderna stämningar och alldeles icke som en vinning för konsten. Med ledsnad måste vi medgifva, att oakadt nutidens förkärlek för berättelsen om Herodiasdotterns ödesdigra dans och "predikarens i öken" tragiska slut, har denna ännu icke fått sin fullt konstnärliga framställning. Ännu är det framtiden förbehållet att åt denna gripande bibliska tragedi gifva oss ett den bildande konstens fullt tillfredsställande och uttömmande mästerverk.

"Det blir aldrig vår!"

ATT ICKE TRO på våren kan inge pessimistiska föreställningar om hela naturens död af köld och mörker. Men här har en solglimt genom snömolnen varit nog att förvandla författarinnans vemodiga framtidssyn i ljus och hopp.

DET VAR en hopplöst mulen och kall dag i april. Jag gick genom parken, medan regnet föll, snöblandadt och isande, och de grå träden vajade i orolig vända mot den färglösa luften.

Det låg en tröstlöshet öfver naturen, som kylde kring hjärtat.

Men ute i parken lekte några barn trots det dystra vädret. Jag gick fram till en liten flicka, en af mina särskilda vänner, och hälsade på henne. Hon är omkring fyra år, vaken och liflig, med stora bruna ögon och ett litet beslutsamt uttryck kring mungiporna, som om hon väntade att bli motsagd och alltid hade ett raskt svar till hands bakom sin lilla runda, eldröda mun.

Hon stod och stirrade på fjolårets löf, som i vild fart dansade rundt, rundt på de mullgrå gräsmattorna. Plötsligt slog hon ihop händerna och brast i skratt.

"Goddag, Elisabet, hvad skrattar du åt?" frågade jag.

Hon såg hastigt upp på mig och pekade med sin röda tumvante, — man såg pekfingeret spjärna inuti det röda vantfodralet, — på de dansande bladen.

"Titta bara, så lustigt de dansar," utbrast hon förtjust. "Bladen vissnar! Nu blir det höst!"

Jag invände energiskt, att hon misstog sig. Vi skulle få vår nu, äntligen! Det var hon väl glad åt.

"Neej," motsade hon ifrigt. "Det blir ingen vår. Det blir höst nu, och se'n blir det snart jul."

"Det är långt till julen," försäkrade jag. "Nu ska' det först bli vår, och så kommer den sköna, ljusa sommaren."

Skönhet är makt.

För hvarje dam torde det vara af största intresse att taga kännedom om sättet för en rationell hudvård. Detta tillfälle gifves i de värdefulla praktiska råd som erhållas uti vår stora bok afhandlande **Skönhetens hemlighet**. Boken erhålles gratis och franko. Tillskrif oss i dag.

Parfymeri Louise,
— Stockholm. —

“Nej, det gör den inte,” opponerade hon sig med en bestämd liten knyck på hufvudet. “Nu blir det *höst*, — för det har min mamma sagt.”

“Då hörde du nog inte riktigt på, hvad mamma sade,” anmärkte jag matt. Jag hade hvarken tid eller lust att strida med den lilla envisa själen. Hon var så tvärsäker, och jag kände mig själf så modlös och tvisflande, att jag började att knappt tro på mina egna energiska försäkringar. Jag nickade farväl och fortsatte min väg genom parken och nedåt gatan.

Vinden hvisslade i mina öron med ett envist, gällt tjut, stora snöflingor och kalla regndroppar vätte mitt ansikte, och på himlen drefvo tunga, oroliga, flackande moln. Gatorna voro nästan folktomma. Här och där skymtade en och annan människa, mörka skuggor i allt det grå, tröstlösa, ljusfattiga; grå gator, grå hus, grå halfskymning öfver jorden. Och det enda ljud, som då och då skrällde genom tystnaden, var då en skramlande ölvagn med frenetiskt buller rullade fram öfver den hårda graniten. Icke en glimt öfver luften, icke en ljusning i rymden.

Jag längtade hem igen. Våt och trött kom jag tillbaka. Här inne var dock åtminstone varmt och ombonadt. Man var liksom en smula skyddad mot allt det fientliga utomhus. Jag slog mig ned vid mitt bord och såg ut. Snöregnet fortfor; det föll oredigt och stridt, och de flockiga våta flingorna sögo sig fast vid fönstret, och bildade små ögrupper på glaset, hvilka långsamt smälte och runno ned. Hela luften låg svept i ett gulgrått töcken, och syrenbusken utanför mitt fönster skakade som en stor mörk sopkvast i vindilarna.

“Nu blir det höst!” — Den lilla flickans röst ljöd åter för mina öron. “Se, bara! Bladen vissnar. Det blir ingen vår!”

Det lade sig som en domning öfver mig. Tänk, om hon hade rätt, den där energiska lilla varelsen, som slog ihop händerna och skrattade af förtjusning öfver de vissna bladen, som dansade; som glädde sig åt, att hösten var nära, utan att förstå, att de orden dömde en hel jord till döden.

Åter och åter ringde det inom mig: “Det blir ingen vår! Vi får ingen sommar!” Jag fick det på en gång klart för mig som en ohyggelig sanning. Allt är så omkullkastadt, så upp- och nedvändt, så kaotiskt i dessa tider. Hvem svarar för, att icke äfven ett sådant fenomen skulle kunna inträffa. Den gamla defekta jorden har ju råkat ur gängorna, har fått sprickor och ålderdomskrämpor; man har haft vinter i södern och sommar i nordnorden på olaga tid; världen har rubbats ur sin jämvikt. Hon talade nog sant! Vi få ingen vår!...

Plötsligt såg jag det för mig! Ett land, en hel jord, dömd att ett år icke få njuta våren och sommaren, icke vakna upp till lifvet efter den långa vinterdvalan. Saften i träd och mark skulle stiga för en kort tid i tro, att våren nalkades; så skulle frostnätterna komma åter, längre, tyngre, isigare än förr, och all saft och must skulle sjunka tillbaka i jordens sköte, stelna och förtorka i köld och mörker.

Snön skulle falla, hopa sig i stora, kväfvande drifvor; under dem skulle de förskräckta små blå sippstånden böja sina ulliga knoppar och förtvina. Larver och insekter skulle sofva i sina puppor i fåfång väntan på att en gång bli väckta ur sin slummer af vårsolen. Jorden skulle icke kunna bära frukt och skördar, trädens knoppar skulle förfrysas och falla af som oskyldigt afhuggna hufvuden; solen skulle icke värma mera, ingen kraft till nytt lif skulle längre ligga fördold i jordens innandöme.

Spaniens pristagarinna i skönhetsstämningen.

DET ENA landet efter det andra offentliggör nu resultatet af sina skönhetsstämningar. Porträttet här ofvan visar bilden af den 16-åriga Dona Petra Herce från Logrono, en af Madrids fashionabla förstäder. Hon har genom allmän omröstning bland fyra af juryn utsedda kandidater blifvit korad till Spaniens skönaste kvinna.

Flyttfåglarna skulle komma, flackande omkring planlöst och viljelöst, utan att förstå, hvar de skulle slå sig ned, ängsliga och skriande skulle de draga i stora, mörka skaror under de snötunga molnen, sökande ro som hemlösa själar och slutligen falla döda till marken. Kreaturen skulle själf dö i bås och spiltor.

Och mänskorna, de stackars mänskorna! Som tiggare vid vägen skulle de sitta och stirra ut i väntande ångest, i hopp att dagen skulle bringa dem någon ljusning. Men ingenting skulle komma.

Det skulle icke hjälpa att lägga in motioner i riksdagen för att förbättra förhållandena, att hålla föreläsningar om jordens eländiga tillstånd, eller att teckna på listor till hjälp för fattiga och nödställda. Alla voro lika fattiga, lika utblottade. Ingen hade makt öfver den mäktigaste. Solen ville icke värma, snön ville icke smälta; — våren kom icke!

Intet straff kunde vara hårdare, ingen förbannelse kunde vara förfärligare. Ljuset och värmen blefvo oss förnekade!

De små barnen, som legat sjuka under vintern, de gamla, krymplingar och lidande, som trängt efter vårsolen för att vakna till ny hälsa, för att lyfta sitt hufvud och börja lefva, måste vända sig mot väggen igen och böja sig i stum resignation.

Man skulle icke längre veta, hvilken tid på året det vore; om man firade jul vid midsommarfesten eller påsk vid jultiden. Sinnena voro förvirrade och utmattade, beröfvade det viktigaste af allt: solens välsignade ljus och glädjebringande värme.

Tiden skulle krypa framåt i halfdunkel. Mänskorna skulle känna sig förtäras af en andlig svält, som skulle förvandla dem till skygga skuggor. All arbetslust, all energi och handlingskraft skulle förlamas; viljelösa skulle mänskorna famla om hvarandra, och deras vik-

tigaste sysselsättning skulle bli att begrava alla de döda. Hungersnöd och sjukdomar skulle härja. Solen, den allsmåttiga kraften och lifgifvaren, hade undandragit mänskligheten sin nåd. Undergågen var nära!

Öfver den grå, ofruktbara jorden, genom den färglösa töckenrymden skulle en gul, kallblek sol glimta som ett halfvaket elakt öga bakom en immig ruta. Och det frusna, förtappade jordklotet skulle hvirfla likt en förkrympt och oduglig frukt rundt, rundt, rundt, utan lifskraft och utan mål i det omätliga universum. —

Där ute hade regnet småningom upphört. Det grå dunklet började skingra sig, det gick som en gulaktig ljusning genom luften.

Jag var långt borta med mina tankar, då en bred solstråle skar rätt in i mina ögon och gled fram öfver golfvet.

Den bländande ljusstrimman hade väckt mig lika häftigt som ett starkt rop ur mina tröstlösa fantasier.

I detsamma knackade det svagt på dörren. Jag gick att öppna. På tröskeln stod den lilla flickan jag nyss talat med nere i parken. Hon höll en stor bukett vårblommor tryckt intill sig, en glad, mångfärgad bukett af tulpaner, påskliljor och hyacinter, sälggrenar och björklöf.

Hon neg med en liten barnslig knyck. “Det här skulle du ha från mamma, och mamma kommer strax!”

Jag lade mig på knä bredvid henne och tog emot blommorna.

Jag dök ned med ansiktet bland dem och sög in deras doft. Jag hade behof af att känna, att de lefde och doftade, att det var solen och värmen, som fått dem att blomma, att de voro påtagliga löften om den vår, som dock skulle komma till sist, trots allt! “Det är vackra blommor,” inföll Elisabet, som tyckte, att tystnaden blef något lång. “Det finns så där vackra blommor nu, för nu blir det vår,” forfor hon snusfornuftigt.

“Och nyss sade du ju, att det skulle bli höst!” Jag nöp henne i kinden. “Du stygga unge! Du riktigt skrämde mig!”

“Att du blef rädd! Jag är inte rädd!” Hon skrattade så att hennes tänder lyste.

“Men ska du inte sätta dem i vatten,” hon pekade på blommorna, och hennes svarta ögon följde dem med stort intresse. “Annars dör de.”

Jag reste mig och började ordna blommorna i en skål. Elisabet stod bredvid och såg på. Så tog hon en stor gul tulpan och luktade länge på den, så att hennes lilla näsa blef alldeles gul af förmjöl. Hon nickade liksom uppmuntrande och lugnande till mig.

“Ja, nu blir det vår!” sade hon lika energiskt som hon nyss försäkrat motsatsen. “Det blir vår, för det har min mamma sagt!”

ELLEN LUNDBERG,
F. NYBLUM.

EN INTRESSANT författardebut bjudes i dag våra läsare med professorskan Hanna Lundholms påbegynta följetong “*Känslomäniskor*”. I något af de närmaste numren skola vi ha nöjet presentera författarinnans bild jämte några biografiska upplysningar.

LUZERN

☉ Förmäm vistelseort under sommaren. ☉
G:D HOTEL NATIONAL

Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön.
Rum från 4 kr. • Ill. prospekt gratis.
Telegramadress: “National”.

Medborgarfesten på Skansen

första dag kallat tusentals svenskar till en medborgarfest på Skansen, detta vårt miniatyr-Sverige, där vi öfverallt möta spåren af gångna släktens sträfvan att bygga vårt rike. Och hvar finnes inom våra landamären en mera lämplig plats än Skansens höjder, med den svenska hufvudstaden som ett strålande kultursmycke nedanför, att samlas på i vårbrytningstider för att taga och ge nationella trohetslöften!

ALLA NEDBRYTANDE och samhällsupplösande tendenser till trots är kärnan hos den svenska nationen frisk, har icke börjat multna under det i flere afseenden anfrätta skalet. Våren i naturen har särskildt förmågan att hos människorna väcka tron på de goda krafternas herrevälde, då mottager sinnet friska impulser från markens underbara nydaningsarbete, och kärleken till den egna torfvan, till det gamla, så ofta begabbade fäderneslandet vaknar med ny styrka.

Det är ett utslag af denna kärlek, som de två senaste åren på blomstermånadens

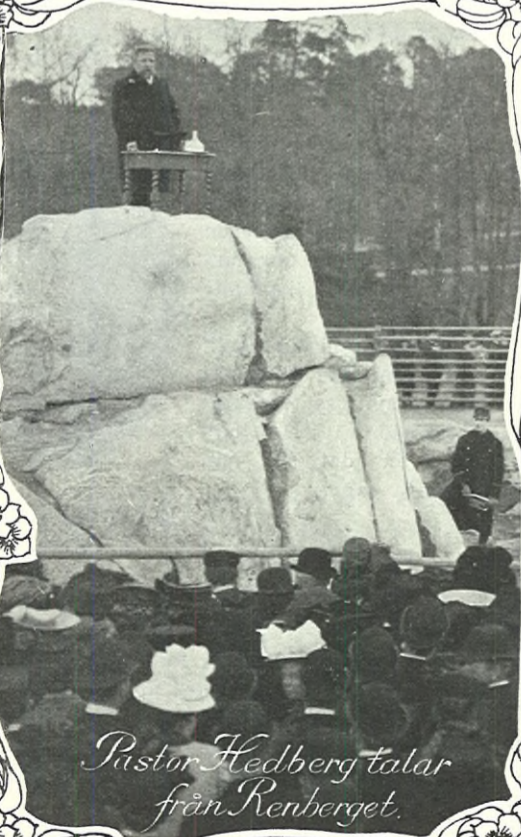
Årets första maj hade lockat ett par tiotusental medborgare till Skansen, som fylkade sig lyssnande kring de olika talarstolarne, från hvilka ljödo manande och entusiasmerande ord.

Riksantikvarien Montelius talade vid Sommar-teatern bl. a. om önskvärdheten af en normalarbetsdag och om det berättigade i att kvinnan får politisk rösträtt. På Solliden talade lektor Waldenström om den stora materiella utveckling,

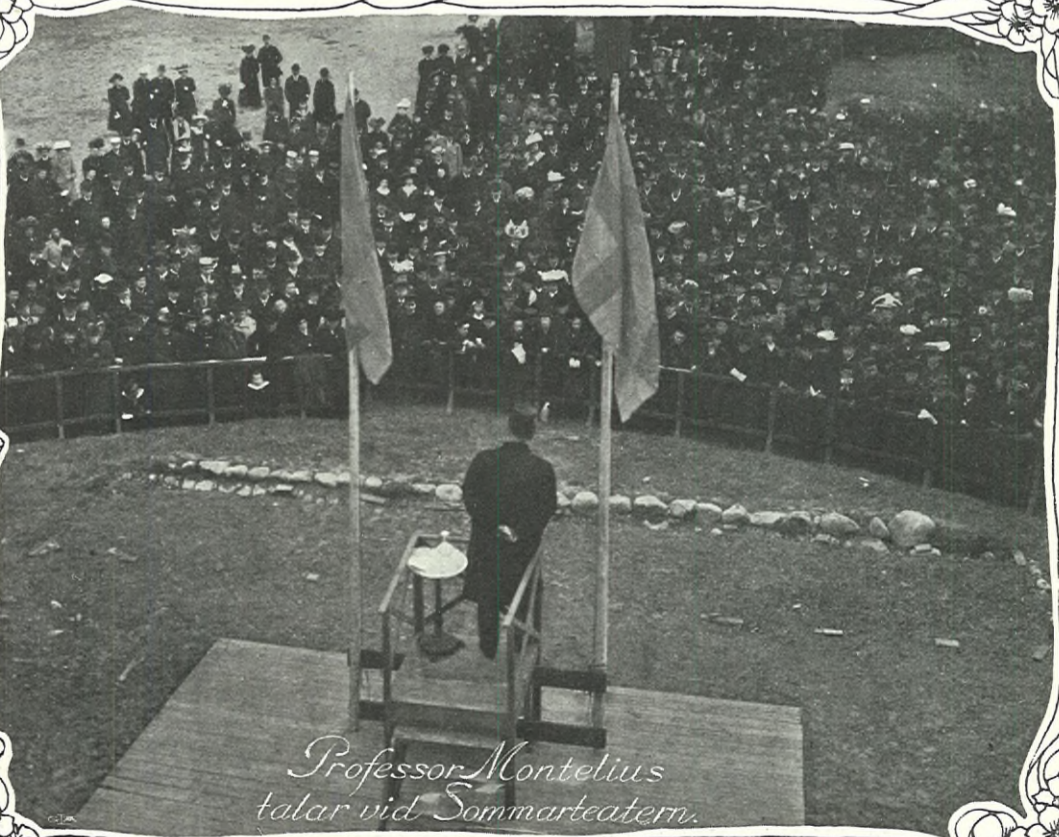
Sverige nått under de senaste årtiondena, men framhöll, att vi för att fortgå på denna väg, måste inlägga mera energi i och kärlek till arbetet än hvad svenskarne i allmänhet göra.

Direktör Hammar hade ett anförande i liknande anda och pastor J. Hedberg talade varmt om barnen, landets framtid.

I sin helhet var festen värdig och vacker och man får hoppas, att den, för hvarje gång den upprepas, skall bli en allt starkare väckelse för alla, som vilja delta i det nationella samlingsarbetet.

*Pastor Hedberg talar
från Renberget.*

*Professor Montelius
talar vid Sommar-teatern.*

Kejsarfamiljen på slottstrappan.

• FURSTEBRÖLLOPET PÅ TSARSKOJE SELO •

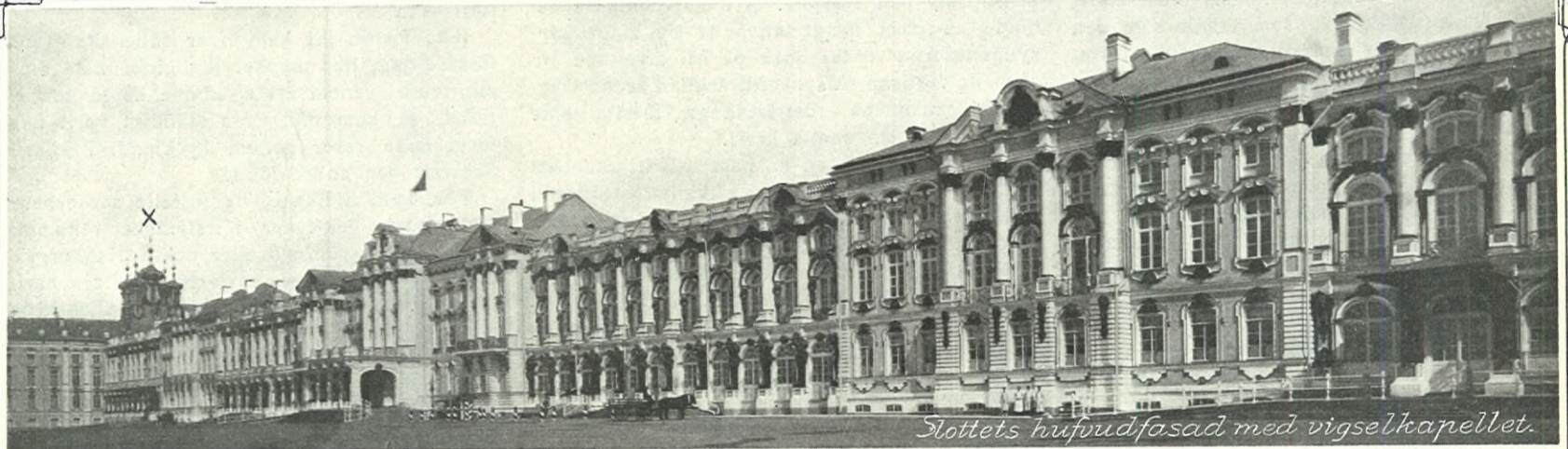

Prins Wilhelms ankomst till St. Petersburg.

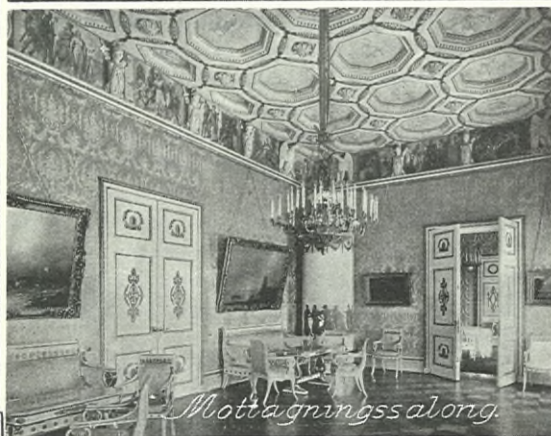
SOM DETTA NUMMERS pressläggning i det närmaste sammanföll med bröllophögtidigheterna i Tsarskoje Selo, kunna vi gifvetvis denna gång endast meddela bilder från den plats, där de lysande ceremonierna ägde rum samt af tsarfamiljen, samlad på en af palatsets trappor i afvaktan på prins Wilhelms ankomst. Af det furstliga bröllopsparet återgäfvos vi porträtt i nr 25 af föregående års årgång, hvarför vi nu ej velat upptaga det hårdt anlitade utrymme därmed, i förhoppning att i nästa veckas nummer kunna prestera de nyförmäldas bilder samt en skildring från bröllopet af vår Petersburgskorrespondent, fröken Elsa Hagéus.

Vigselkapellet.

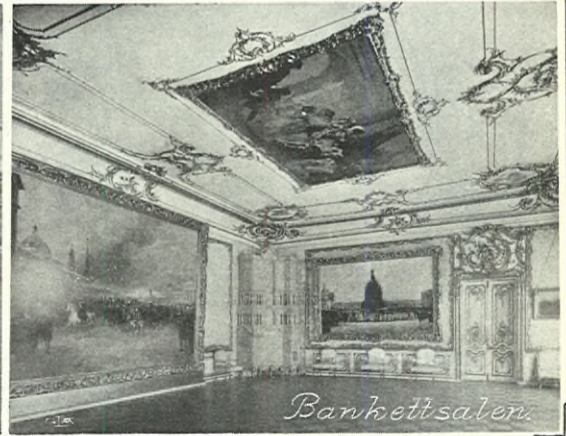
Slottets huvudfasad med vigselkapellet.

Mottagningsalong.

Paradistrappan.

Bankettsalen.

Damer på resa.

V.

FÖR att ha riktig glädje af en kortare resa i Italien bör man sannerligen ej välja månaderna mars—april. Jag har redan i en föregående artikel framhållit, hurusom dessa månader i regel i Italien alls icke medföra någon värme, endast gråkallt väder och regn.

Grönskan, blommorna och värmen komma därefter med ens, utan öfvergång. Jag måste därför till min egen stora saknad erkänna, att min resa blifvit en stor besvikelse.

Skulle jag få tillfälle att ånyo resa till Italien, skulle jag alldeles bestämdt endera välja perioden maj—juni därtill eller också hösten, den tidiga hösten, som, utom alla andra glädjeämnen, äfven bjuder på den härliga skördetiden och frukterna. I april fick jag i Venedig betala samma pris för en apelsin, som vi hemma i Sverige, och några andra frukter såg jag alls icke till. Ej heller några blommor.

Tvingar en omständigheterna emellertid att företaga resan i mars—april, tror jag man gör rätt i att följa det råd jag fick af en italiensk sjöofficer, nämligen att strax från Genua inskeppa sig till Palermo. En dylik resa, som lär vara härlig, kostar föga mer än 40 lire och på Sicilien lär redan i mars—april våren vara kommen.

Innan jag nu i en följd uppger för mina läsarinor alla de adresser på hotell, pensionat, matställen, hvilka blifvit mig från tillförlitligt håll rekommenderade och delvis af mig själf bepröfvade, skulle jag vilja förutskicka ett par allmänna råd angående de förberedelser man hemma bör företaga för att riktigt kunna njuta af sin resa.

Man reder sig visserligen fullkomligt i Italien med kunskaper i franska och tyska, så till vida, att dessa språk — i synnerhet franska — talas eller åtminstone förstås i alla större butiker, på alla hotell och restauranter. Och dock skulle jag bestämdt vilja uppmana alla, hvilka ärna tillbringa en tid — om än kort — i Italien att först hemma inhämta så mycket af språket, att de kunna göra sig förstådda och själfva förstå en upplysning, gifven på italienska.

Icke förrän jag kom öfver italienska gränsen förstod jag, hur mycket jag gick miste om på min resa genom att ej kunna delge mig *med folket*, så som min vana ständigt varit under föregående resor genom Tyskland, Frankrike, Schweiz och andra länder.

För dem, hvilka ej ha tillfälle att förbereda sig medels lektioner i italienska, rekommenderar jag Jacobsens eller också Hagbergs — båda förträffliga — parlörer, Fritzes parlörlexikon i fickformat och Sauers italiensk-franska grammatik. (Äfven Berlitz' metod kan ju följas vid själfstudium.)

Vidare skulle jag äfven vilja uppmana alla att, innan de resa till Italien, uppfriska sina kunskaper i konsthistoria, ty, en gång där, drages man oemotståndligt af konstskatterna och inser med saknad, att man skulle njutit helt annorlunda af dem, om man besuttit en grundligare underbyggnad.

Läs åtminstone igenom Laurins Konsthistoria, och har ni tid och tillfälle därtill, så tag del af allt, hvad ni kommer öfver om Italien. Öfver detta land finnas ju verk i tusental. Särskildt kan jag förorda böckerna: Venedig, Florens, Rom, i serien: Berühmte Kunst-Städte. Ett annat präktigt, nytt verk är: Florens, af dansken T. Bierfreund.

Det lär också finnas en vägvisare, som

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till

Mästersamuelsgatan 43, Stockholm

Iduns Mönsterafd.

Skamten af Riksdagens Första Kammar
Herr J. J.
inbjudes
af Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt
till Grand Hotel
Lindagatan 7, april 1908 kl. 7 a. m.
Föreläsning af Fruen Anna Whitlock,
Fröken Lizinka Dyrsen, och Fru Lydia Wahlström.

Frkn. A. WHITLOCK.
D:R WAHLSTRÖM.
FRU DYRSSEN.

Kvinnans rösträtt
inför riksdagen.

Afslås och ställes
på framtiden.

REDAN FÖRE början af årets riksdag, då det blef bekant, att någon regeringsproposition i frågan om kvinnans rösträtt ej var att förvänta, fingo förhoppningarna om en lösning af den kvinnliga rösträttsfrågan samtidigt med den manliga en hård stöt. Det var ju icke troligt, att kamrarna skulle kunna i en konstitutionell fråga samla sig kring någon af de motioner, som kunde väntas framkomma. Icke dess förty ha rösträttsorganisationens ledare sökt kraftigt påverka meningen inom riksdagen till förmån för sin sak. Två dagar innan den afgörande debatten i riksdagen hade sålunda Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt genom en inbjudan af riksdagens ledamöter till Grand hotell funnit en utväg att få dem personligen till tals. Omkring ett hundratal af riksdagens medlemmar af båda kamrarna, bland hvilka man uppmärksammade flera kända både vänner och motståndare till kvinnornas kraf, hade antagit inbjudningen, och stora salen å Grand hotell erbjöd valborgsmässaaftonen den förmodligen i våra annaler okända synen af svenska riksdagen lyssnande till kvinnornas politiska önskemål. De tre representativa talarinnorna voro landsorganisationens ordförande, fröken Anna Whitlock, som talade som den kloka strateg hon är, amiralinnan Lizinka Dyrsen, som framhöll den gifta kvinnans synpunkter, och doktor Lydia Wahlström.

Utgången af lördagens debatt blef som bekant den väntade: att konstitutionsutskottets afstyrkande af årets fyra rösträttsmotiner vann majoriteten i bägge kamrarna på sin sida.

Voteringarna föregingos i första kammaren af en tre timmar, i andra kammaren af en fem timmar lång debatt. I första kammaren rörde den sig kring hr Sjöcronas motion om allmän röst-

rätt, ej valbarhet för kvinnor och hr Tryggers motförslag om politisk rösträtt för endast de kommunalt röstberättigade. Vid voteringen afgåfvos 49 röster för det senare förslaget, medan 79 yrkade afslag i enlighet med utskottets hemställan. I andra kammaren blef utgången efter en längre debatt dock i sak densamma, om än voteringsciffrorna ställde sig något olika: 110 röster för utskottets afslagsyrkande och 93 röster för den af hr Staaff m. fl. framburna motionen om rösträtt och valbarhet för kvinnor på samma grunder som för män. Den socialdemokratiska motionen och hr Lindhagens afslagos därefter i tur och ordning.

Under debatten visade sig hvad man visste förut, att det konservativa lägret rymmer de ifrigaste motståndarna till reformen, liksom att dess vänner finnas bland de liberala och socialdemokraterna. Att detta icke kan bli utan inflytande på den kvinnliga rösträttsorganisationens hållning vid de nya valen är väl ställt utom allt tvifvel. Men eljes var det mycket litet nytt om den verkliga stämningen att lära af debatten. Inkommensurabla argument ställdes mot hvarandra, form- och nyttighetsskäl mot principskäl och tvärtom. Att motståndarne behöfde så pass flitigt använda sig af principsynpunkterna tyder dock på att äfven de ansågo de taktiska skälen otillräckliga sedan slagordet: "männens rösträttsfråga först" icke längre hade sin gamla kraft.

Det faktum att en så pass allvarlig debatt icke förut förekommit om kvinnorösträtten i riksdagen, och att den icke vid någon votering samlat så många röster kring sig torde knappast vara någon reell tröst för de åter tillbakavisade, som nu måste rusta sig med energi och tålmod för en ny kampanj, den där har alla utsikter att bli långvarig.

FRIH. BONDE.

STAAFF.

LINDHAGEN.

Uppgif lifvidd (under armarne), midjevidd och kjollängd, erhåller Ni till Eder figur fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta

Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Blus-lif 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktmönster 1 kr.

heter: Italien in 60 Tagen, hvilken jag hört rekommenderas. Författaren är mig obekant. Bædeker har utgifvit tre band öfver Italien, samt en kortare sammanfattning, i hvilken dock ej Sicilien ingår.

Och så sist ännu ett råd och detta ger jag af erfarenhet och varmaste öfvertygelse. Koncentera er resa allt efter den tid ni har på er! Gapa ej öfver för mycket! Välj ut en, två, tre städer och njut af dem grundligt i stället för att kasta bort tid och pengar på ett ytligt och intet gifvande kringflackande. Som mina läsarinor se, har min syn i mycket förändrats af erfarenheten, men så har ju också den alltför tidiga årstiden alls icke skänkt mig den naturnjutning jag framför allt hoppats få under min resa.

GABRIELLE RINGERTZ.

Känslomänniskor.

En återblick i livets tidbok af

Hanna Lundholm.

Gif oss det goda och ädligt till det sköna, och skänk oss kraft till att tåla orättfärdighet!

*Spartansk bön.
Plutarck enligt Mariager.*

I.

DET VAR i Rom år 184... Kottieriet, som brutit sig ut ur främlingskolonien, hade slagit sig ned under det gamla olivträdet utanför osterian. Målaren Hammer satt och såg frånvarande ut. Hans öga följde den mörka silhuetten af en roffågel, som i solnedgångstimmens långsamt gled fram mot pinjerna vid synranden. Vid sidan om dessa låg himlen mot hafvet som en gyllene slöja. Hammer sysslade i fantasien med ett stycke lärt, hvarpå han anbragte pinjerna mot himlens matta förgyllning. Längre fram roffågeln med utbredda vingar och i förgrunden den tjocke munken, som låg och hvilade sig på träbänken vid osterians öppna dörr. Med den långa vandringsstafven i handen skulle just han, som därborta på bänken sträckte ut sig med välbehag — titanen — placeras som staffage på vägens gråa strimma. "Sagostämning", sade Hammer till sig själf. Hans öga vidgades, insög det nya motivet och inbrände detsamma — färg och bild — i hans koncipierande hjärna. Han hörde ej vännernas lifliga glam, han såg ej Teresina, som i akt och mening att väcka främlingarnas uppmärksamhet slog knytnäfvnen i tamburinen, hvarvid dess mässingsplattor klingade och skallrade, så att målaren Benjamin, kottieriets humorist, först i komisk fasa höll händerna för öronen och sedan ur den virkade silkespungen med stålringarna fiskade upp sin sista slant, hvilken han skickligt slungade ned i den framsträckta tamburinen.

"Blif min munsänk, Frithiof," sade Benjamin glädtigt till en ung man med blondt hår och skägg en praktig nordisk typ, och pekade på sitt tomma vinkrus. "Frithiof" skrattade och fyllde med beredvillighet kruset, som räddes honom. Skulptören Brand talade om konstnjutning med genremålaren Werther. Brand framhöll, att konstnjutningen ej kan vara kritiklös hos den, som själf sysslar med konst — där saknas alltid omedelbarhet.

"Jag protesterar," sade studenten Wult, som hittills ej deltagit i samtalet. med ett stänk af ironi i rösten. "Du skulle ha sett Werther framför den sextinska. Vi uppsökte henne tillsammans på nedresan."

Werther, svärmaren, som allvarsamt tänkte på att öfvergå till katolicismen och gå i kloster, sade med ett vackert uttryck i sina djupa, blåa ögon:

"Hvarför skulle inte kritiken tåla inför ett mästerverk?"

"Hvad menar du, Wult," inföll Benjamin med en viss skadeglädje. "Du är ju, om jag inte misstager mig, upphöfsman till en afhandling om "den sextinska".

Wult såg generad ut. "Inte råar jag för, att jag "ser" på mitt sätt," svarade han kort.

"Hvad angår att "se", det var nu Brand, som förde ordet, "så har jag aldrig träffat på någon med förmåga i den vägen som Frithiof, och han får alltid fram någonting vackert ur det han ser." Benjamin storskrattade och tittade på Wult.

"Frithiof borde hafva blifvit konstnär," sade Werther. "Eller konstkritiker" inföll Brand. "Han skulle ha gjort oss berömda i en handvändning. — Frithiof!" ropade han öfver bordet till den blonde nordbon, som nu

talade med Hammer, "har du aldrig tänkt på att ägna dig åt konsten? Du har konstnärens öga — vi ha aldrig behöft lära dig "se" — och du har säkert också konstnärens hand, om du blott ville försöka."

"Ack, min vän, jag har ju försökt," svarade den blonde skrattande. "Jag målade skogsdungen på andra sidan om landsvägen — utsikten från mina rum hemma i Sverige."

"Nåväl?" inföll Werther lifligt intresserad.

"Resultatet var nedslående."

"Du kände dig emellertid kallad," sade Brand.

"En verklig konstnär," fortfor han, som af sina vänner blifvit döpt till Frithiof efter hjälten i Tegnér's af dem alla beundrade dikt, "bör alltid vara viss på, att han är utvald."

"Hvarför skulle Frithiof nedlåta sig att blanda färg?" skämtade Benjamin. "Han Aladdin, den benådade, ägaren till makt och härlighet, som han själf dömt sig att förakta. Han sitter bland oss och slukar makaroni med inbilladt välbehag, när han kunde förplåga sig med läckerheter på Hotell Roma."

"Kom till mig igen i morgon, Frithiof," ropade Brand, "och lägg dina händer på leran. Så intensivt blond som du kan ingen vara utan att bära inom sig något af ljusalv — lyckobringare."

"Tack för er goda tanke om mig!" sade Frithiof leende och drack med de båda skämtarne.

Efter en paus sade han med allvar:

"I själfva verket är jag emellertid ingenting annat än en andäktig bedjare."

"En bedjare?" upprepade Werther och i hans öga låg en fråga.

Alla tego och lyssnade uppmärksamt.

"Min bön är kort och enkel. Gif oss det goda och därtill det sköna och skänk oss kraft till att tåla orättfärdighet!"

"Hvem kan begära mera," sade Hammer.

"Den innefattar allt," fortfor Brand.

"Äfven guldregnet, som kommer att smattra ned öfver dig, sedan Frithiof i morgon invigt din lera," hånade Benjamin. "Unna då äfven oss andra några af de läskande dropparna. Till gengäld ska vi hjälpa dig att stjälpas i Tibern resterna af din konstnärsdröm: Narcissus betraktande sin spegelbild i källan." Brand log ett tvunget leende.

"Eller ska vi i stället använda Herkules' metod och låta Tibern respola ditt ateljéhorn? Efter spolningen återstår kanske så pass mycket af den gudomliges kvarlevor, att det räcker till en finlemmad najad eller en späd satyrunge."

"Intet skämt med heliga ting," sade Hammer afvärjande.

En blick på Brand hade öfvertygat honom om att denne ej kände sig väl till mods. Wult småskrattade för sig själf.

"Hvarifrån härleder sig din bön, Frithiof?" Det var Werther, som frågade.

"Jag hörde den i skolan af en lärare — ett original, en svärmare. Spartanerna bådo så."

"Gif oss det goda och därtill det sköna," sade Hammer.

"Och skänk oss kraft till att tåla orättfärdighet," ifyllde Werther.

"Hvad slags kraft?" fortfor Benjamin. "Min kraft sitter i mina båda knytnävar. För öfrigt har jag aldrig lidit någon orättfärdighet, som grämt mig längre än en halftimme."

"Om någon slår dig på högra kinden, så vänd äfven den vänstra till," sade Werther allvarligt.

"Skulle vi inte litet närmare kunna bestämma begreppet orättfärdighet?" frågade Wult med en kisande, ironisk blick på de öfriga. "All utveckling," fort'or han, "förutsätter vanligen ett undertryckande af någonting föregående. Är detta alltid orättfärdighet?"

"Det beror på, hvilka medel som användas," svarade Hammer och såg skarpt på Wult.

"Kraft till att tåla orättfärdighet är att ej länge hysa bitterhet," sade Brand och tittade godmodigt åt den sida, där Benjamin halfhängande sträckte sig på bänken.

"Skål", ropade Benjamin "och tack för det ordet!"

"Kraft till att tåla orättfärdighet är att ej taga skada till sin själ," sade Werther sakta och allvarligt.

"Hvad är din egen tanke, Frithiof?" Det var Brand, som frågade.

"Jag tänker alltid hufvudsakligen på den första hälften af bönen och har saknat tillfälle att af den sista göra någon tillämpning på mig själf — lyckligtvis. Är det inte på samma sätt med er andra?"

"Jo, jo!" ropade flere röster i korus. Endast Hammer såg betänksam ut, och Wult teg.

Brand och Benjamin reste sig och skakade hand, den senare röjde undan på bordet, steg upp på detsamma och improviserade med öfverdrifven patos en hyllningsdikt till lifsglädje och skönhetsnjutning.

Kort därefter bröt kottieriet upp. Under sång och glada skratt vandrade de arm i arm fram på vägen, som ledde till "den eviga staden". Benjamin och Brand voro oskikjaktiga. Werther och Frithiof gingo tillsam-

mans. Den förre knäppte sakta på gitarren och sjöng med väljudande tenorbaryton:

"Kennst Du das Land, wo die Citronen blühn,
im dunklen Laub die Goldorangen glühn,
kennst Du es wohl?"

II.

Den unge man, som kottieriet vant sig vid att kalla Frithiof, hette Daniel Edborg. När han i vårnatten återvänt till sin bostad från utflykten till Campagnan, fann han ett bref liggande på bordet bredvid karaffinen med den friska citronlemonad, som hans värdinna hvarje afton brukade tillreda åt honom. Han hade återkommit varm och törstig efter den långa promenaden i den ljumma natten, men åsynen af det prydligt förseglade brevet af blått, rutigt papper utan kuvert, enligt den tidens bruk, kom honom att förgäta allt, utom att han hade framför sig ett efterlängtadt budskap från hemlandet. Han gaf sig ens tid att taga af den bredskyggiga halmhatten, utan sköt den endast med en otålig rörelse längre ned på nacken. Sedan lösgjorde han försiktigt det röda lacket med en pennknif, för att ej någon enda bokstaf af brevet skulle komma till skada vid öppnandet af detsamma. Han uttalade ordet "far" med en ljus klang i rösten och ögnade igenom skrivelserna först en gång i största hast. Därpå slog han sig ned i soffan, drog till sig oljelampan, som alltid stod tänd på bordet, vid hvilken tid på kvällen han än kom hem, putsade omsorgsfullt vecken, som simmade i den tjocka, gula vätskan, och läste igenom sitt bref för andra gången. Nu lade han märke till, huru ojämn stilen var, bokstäfverna föreföllo vara formade af en darrande hand. Så bruka de människor skriva, hvilka fört pennan under många år, tills de ej mera förmå hålla den stadigt, eller de gamla som ålderdomen gjort osäkra på handen. När Daniel Edborg iakttagit detta, läste han för tredje gången igenom sitt bref, som lydde sålunda:

Min käre son!

Du kommer säkert ihåg den dag, när jag frågade dig hvilket lefnadsyrke du tänkte välja. Det var ju ingalunda nödvändigt, att du skulle fortsätta i de gamla hjulspåren. Jag trodde mig nämligen hafva upptäckt, att du af naturen ej var ämnad till affärsman. Men å andra sidan var på detta område vägen jämnad för dig på ett sätt, som den sällan är för någon. Min egen önskan fick därvid ej tagas med i betraktande — du minnes säkert, huru jag uttryckligen framhöll detta för dig. Jag bad dig taga betänketid och ej begå någon som helst öfverilning. Efter några dagar kom du till mig och sade: "Jag vill ej vara den förste af min släkt, som bryter med traditionen". Du såg säkert, huru glad jag kände mig denna stund, när du delgaf mig ditt, som jag trodde, väl öfvervägda beslut. Jag är viss på, att du fröjdade dig åt min glädje, ty ända sedan din barndom hade jag hos dig sett mycket, som tydde på, att du i högre grad än flertalet bland människor ägde förmåga att uppfatta och deltaga i andras glädje, och att ditt hjärta manade dig att söka sprida glädje. En bedjande blick från dig hade mången gång förmått mig att utbyta kopparslanten, som var ämnad åt en tiggande landsstrykare, mot silfvermyntet. "Min gosse blir en glad gifvare," tänkte jag då och var stolt däröfver, men jag glömde bort, att den tid kan komma, när äfven en glad gifvare med bitterhet säger till sig själf, att han gifvit mer än han förmått. Läggs hvad jag nu sagt som provosten på förhållandet mellan dig och släkttraditionen! Gaf du alltför mycket den dag, du förband dig att skänka åt densamma din framtid, så är det ännu ej för sent att taga gåfvan tillbaka. Jag håller den framför dig i min öppna hand. Du förvänar dig kanske öfver att jag, det trägna, enformiga arbetets representant, talar på detta sätt, men det är därför att jag själf känt tvånget, som jag unnar andra friheten. Inte är det nödvändigt att alla arbeta — med arbete menar jag utförandet af något, som lägger beslag på kropp's eller själsförmögenheterna i den grad, att jäktandet blir till pina, att tröttheten så småningom öfvergår till slöhet. Detta behöfver du aldrig erfara. Du blir ej rik, men du kommer att äga nog för att kunna utbyta arbete mot selsättning. Hänsyn till traditionen är ett hand, som kan lösas, innan det förvandlas till en boja. Detta är allt, hvad jag velat säga dig. Tänk dig för och pröfva dig själf ännu en gång!

Din tillgifne fader
Lorenz Edborg.

Daniel Edborgs far hade rätt — Daniel gaf alltid gärna, och han gaf utan en skynt af baktanke: "Hvad får du igen?" fråga de flesta gifvare. De gifva med den ena handen och taga tillbaka med den andra. För dem, som gifva utan baktanke faller sig gifvandet så naturligt, att de själfva glömma bort, hvad de gifvit.

(Forts.)

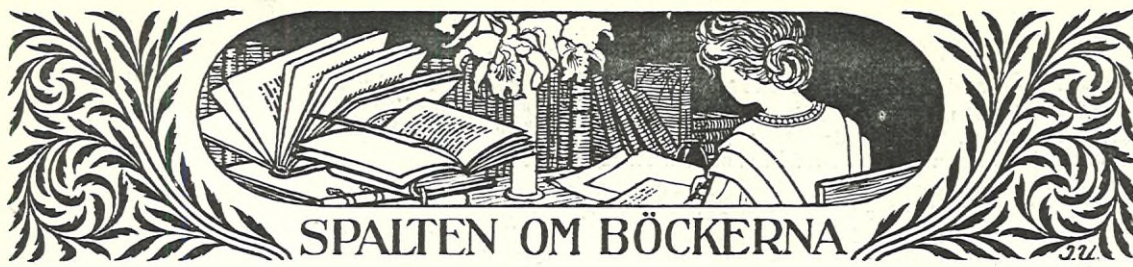
Sveriges på en gång elegantaste och mest användbara modejournal för hemmen.

Iduns Modellkatalog

Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Koloreradt omslag. Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

Oumbärlig för alla sömmerskor och alla hem.

Nu är tid att prenumerera.

SPALTEN OM BÖCKERNA

Böcker, som önskas anmälda på denna afdelning, torde benäget öfversändas i tvenne exemplar.

Bland VÄRLITTERATURENS talrika och brokiga volymer, som f. n. ligga i boklädsfönstren och vänta på köpare, skymtar en oktav i grått, illustrerad omslag, bärande titeln "Norrtullsligan. Elisabeths krönika. Af Elin Wägner." Rubriken verkar onekligen något drastisk, och de läsare, hvilka anse, att en boktitels första skyldighet är att hålla sig obe-smittad af all mystifikation, kunna möjligen komma på den tanken, att skildringen rör sig om de oroselement, som sätta skräck i storstadens utkantskvarter.

Men det förhåller sig alls inte så. Boken är helt enkelt historien om en grupp själförsörjande unga kvinnor, en skara svältlönade kontorsbiträden, som slagit sig tillsammans om ett par tre rum i en af Vasastadens hyreskaserner, hvarest de med bister humor framlefa den del af sitt lif, som kontorsarbetet icke slagit klorna i.

Utan en skymt af sentimentalitet, i en koncis och snabbflytande stil, upprullar förf:n en serie interiörer och situationsbilder ur dessa kontorslafvars problematiska tillvaro. Det är sannerligen inga skönmålningar man får till lufs, äfven om Elisabeths och hennes kamraters momentana sorglöshet sprider en smula ljus öfver tillvaron. Realismen kunde till och med på ett par ställen vara mindre djärf. En tätt duggande ironi, en väl träffad stockholmston och den smidiga litterära formen äro emellertid egenskaper, som göra boken till en fängslande läsning. Där finnes spiritualitet och godt lynne jämsides med indignationen, den där dock hela tiden ljuder som ett ledmotiv, en protest på dessa tusentals unga kvinnors vägnar, hvilkas uppslitande arbete vid pulpet och bakom disk samhället utan skrupler tillgodogör sig för en billig penning. Hade förf:n fördjupat sin skildring till en sederoman med genomförd karaktärs-målning och en starkt lefvande konflikt, skulle boken helt visst vunnit åtskilligt i vikt och betydelse.

Nu står den på ansatsernas stadium, men dessa ansatser uppbäras, som sagdt, af verklig talang och ge antydningar om, att förf:ns framtida produktion torde blifva "ei blot til Lyst."

I dessa dagar utkommer i bokhandeln tredje upplagan, 8—14:de tusendet, af Johan Nordlings roman "Siljan, en bok om Sveriges hjärta." Den andra upplagan, hvilken trycktes i 5,000 exemplar, utsåldes från förlaget på mindre än tre veckor. Vår bokmarknad har icke på länge haft att inregistrera en sådan framgång åt något svenskt skönlitterärt verk, hvilket bevisar, att smaken för den varmhjärtade, idealitetsskimrande prosakonst, för hvilken "Siljan" är en lika fyllig som sällsynt exponent, fortfarande i hög grad behärskar publiken.

Författaren ligger f. n. i underhandling om sitt arbetes öfversättande till danska, tyska och holländska språken. Den äfven här kända skriftställarinnan Mizi Fransoz i Wien, som hyser stort intresse för och kännedom om svensk litteratur och hvilken torde komma att

verkställa den tyska öfversättningen af "Siljan", har i ett bref till författaren uttalat sig om romanen bland annat i följande ord: "Jag har läst er vackra bok med synnerligt intresse och stor glädje, och jag skickar er härmed mitt tack för den njutning, ni beredt mig. Jag är öfvertygad, att boken skall bli dyrbar för hvarje svensk, som älskar sitt fosterland."

*

En svensk kartbok, som förtjänar att varmt anbefallas, är Cohrs Atlas öfver Sverige, som i dessa dagar utkommit i sin åttonde upplaga. Samtliga kartor äro reviderade, och har en ny karta öfver Stockholms omgifningar tillkommit, dessutom äro de statistiska uppgifterna intagna i öfverensstämmelse med senaste officiella meddelanden. Det omsorgsfullt utarbetade namnregistret bidrager i hög grad till den lilla kartbokens användbarhet, och möjliggör dess låga pris, 3 kronor, för en hvar att förvärfva densamma. Med den nya upplagan har kartboken utgått i det jämförelsevis stora antalet af 50,000 exemplar.

Likaledes är det oss ett nöje att fästa våra läsares uppmärksamhet på Sv. turistföreningens nyaste resehandbok "Småland och Öland", författad af friherre E. Åkerhielm. De båda landskapen tillhöra ju Sveriges sevärdaste och intressantaste trakter, och det är endast det bristande medvetandet härom hos massor af våra reslystna svenskar, som gjort att turistströmmen dit ej varit så liflig som i andra delar af vårt land. Småland med sin rika omväxling af vilda skogs- och berglandskap, odlade trakter, leende sjöar, med sina historiska minnen, sin kraftigt tillväxande industri, och Öland med sin egendomliga naturfysionomi och sina talrika fornlämningar — båda dessa landskap erbjuda turisterna tillfälle till de mest fängslande färder. Därtill kommer fördelen af ett högt utveckladt kommunikationsväsen. Småland är genomdraget af ett nät af järnvägar som i alla riktningar genomkorsa de tre län, i hvilket landskapet är indeladt; kustorterna, såväl Smålands som Ölands, beröras af flere ångbåtslinjer, och åtskilliga af de stora sjöarna på det småländska höglandet ha äfvenledes ångbåtskommunikation. Landsvägarna äro talrika och i allmänhet farbara med cykel och automobil; många af dem gå genom trakter af slående naturskönhet.

Den nu utkomna resehandboken innehåller förträffliga skildringar af de olika platserna, praktiska reseplaner, utmärkta kartor samt väl valda och omsorgsfullt reproducerade illustrationer. Priset är, trots volymens betydliga omfång, nära 240 sidor, satt så lågt som kr. 2: 50. Det lider intet tvifvel att den vackra volymen kommer att vara till gagn såväl för resenärer i de båda provinserna samt ock för alla dem af dessas egna bebyggare, som vilja veta något om det land de bebo.

E. H—N.

Från scenen och estraden

DE GAMLA DIKTARNE marschera upp på våra scener en efter annan: först kom antikens store tragiker Sofokles, sedan följde Shakespeare, vidare den franskesamhällsgisslaren Molière och nu senast Musset. Den sistnämnde, som lefde under 1800-talets förra hälft, hör ju strängt taget inte med, eftersom han med sin fint utmejslade litterära konst i mångt och mycket sjunger med den moderna tidens röst. Men det oaktadt har han redan undfått klassicitetens stämpel, hans lif liksom hans verk stå inristade med guldskrift i litteraturhäfden.

Komedien "Lek ej med kärleken", som Dramatiska teatern f. n. har på sin flitigt växlande spellista, är den gripande, evigt unga och evigt gamla sången om människohjärtats irringar, strider, nycker, grymhet och fåfänga, då Eros slagit sin klo i det unga sinnet. Med en lidelsens kraft och glöd, som är äkta Mussetsk, skildrar skalden de båda älskandes fruktansvärda duell, en strid, hvilken börjar som en florettfäktning på skämt, men slutar med död och förtviflan. Själarna äro ej bättre armerade än så, då det gäller den största af fejder. De kretsas omkring lågorna under lek med deras slickande tungor, känna, hur faran växer med hvarje minut, men stanna icke, förrän de störta ned i bålet och gå under.

Den tjugusende form, hvori skalden klädt sin dikt, en form, som har den slipade kristallens egenskaper att blixtra och stråla, uppbäres af en motsvarande scenisk tolkning i afseende på Perdicans och Camilles framställare. Hr de Wahls Perdican besitter nämligen, förutom den ironiska skärpan, all den lyriska charm, all den känslans kraft och värme, som blomma i Mussets dialog, och fröken Astri Torssells Camille är en vacker poetisk lefvandegörelse af den unga flickan, ehuru något mindre indolens i vissa afgörande scener skulle skänka figuren ökad sanning.

ANNA PAULOVA. PRIMADONNA I DEN HIT-VÄNTADE RYSKA HOFBALETTKÄREN.

Den starka vår luften söker.

EAU DE COLOGNE

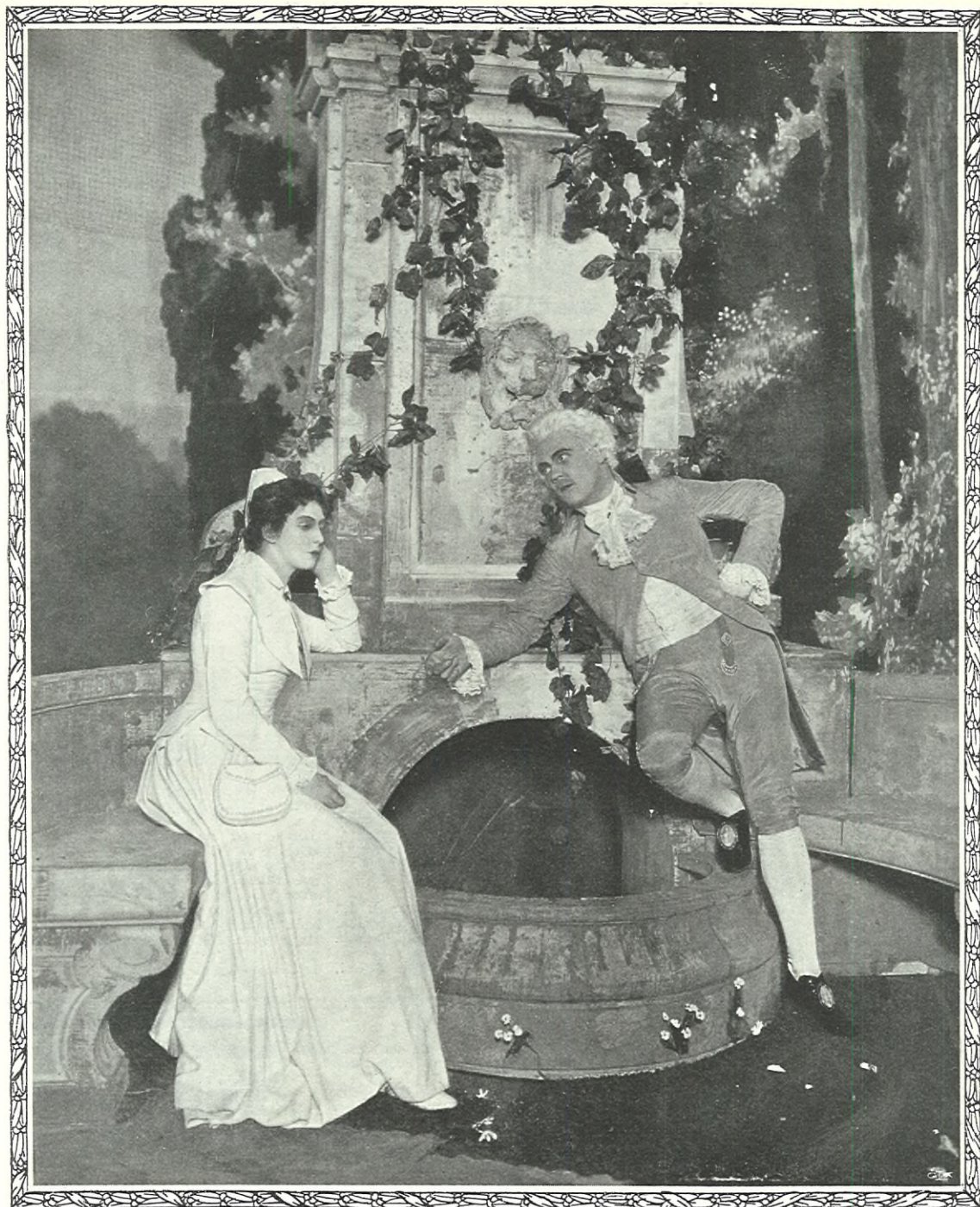
uppfriskar och stärker.

De sekunderande rollerna äro lagda i händerna på hrr Personne, Riego och Lavén samt fröknarna Åhlander och Holm och spelas med rutin. Som förpjäs tjänstgör ett obetydligt proverb af samme författare, "En dörr bör vara öppen eller stängd," hvori hr Lavén och fröken Olga Andersson föra en halftimmes konversation af erotisk natur, utan att publiken tar någon vidare notis där-om. — En intressant scenprestation var hr de Wahls uppträdande som Kreon i "Antigone", en skapelse af nästan titanisk styrka, förträffligt framhävande Kreons härskarlidelse och dess tragiska följder. Fröken Olga Andersson gjorde den blida Ismene vackert och känsligt.

På Svenska teatern har ett franskt militärskådespel i fem långa akter af A. Bernède, "Under epåletten", fyllt ut de senaste veckornas kvällar. Stycket, som riktar sig mot missförhållanden inom franska armén, är tämligen okonstnärligt hopkommet. I början ger det vissa förhoppningar om ett drama med social anstrykning, men där-af blir intet, utan det hela inskränker sig till en helt vanlig kärlekshistoria med en däraf uppstående konflikt mellan två löjtnanter, och ett revolverskott som sluteffekt. Utförandet, för hvilket teatern mobiliserat så godt som hela sin manliga artistkår, har att uppvisa ytterst litet af individuella gestalter, och pjäsen ger för öfrigt ingen anledning till fördjupad karaktärsframställning. Hr Bäckströms varme och fryntlige rytmästare och hr Arehns prästtyp undandraga sig dock nivelleringen. Men eljes är det framåt marsch och jämna led alltsammans. Ej heller styckets kvinnliga hufvudfigur, som för öfrigt spelas vackert och okonstladt af fröken Andersén, besitter några personliga drag att minnas utöfver kvällen.

Hvad som man själfallet bör radera ut ur minnet och det så fort som möjligt är Vasateaterns senaste program, farsen "Har ni något att förtulla?" af Maurice Hennequin. Dess oanständiga innehåll slår nämligen ett rekord i råhet och cynism, inför hvilket äfven den mest fördomsfrie måste reagera. Återstår att se, om publiken är till den grad förfäad, att den kan finna nöje i att afton efter afton skratta åt denna lasciva pariserprodukt, som direktionen funnit tillständigt att servera.

Hvilket oskuldens skimmer hvilat ej, i jämförelse härmed, öfver Offenbachs operett "Storhertiginnan af Gerolstein", som nu går öfver

ALFRED DE MUSSET'S SKÅDESPEL "LEK EJ MED KÄRLEKEN" PÅ DRAMATISKA TEATERN. SCEN UR ANDRA AKTEN. PERDICAN (HR DE WAHL) OCH CAMILLE (FRKN A. TORSSELL) VID BRUNNEN. FOTO FÖR IDUN AF ATELJÉ JÆGER.

Oscarsteaterns scen med fru Jungstedt i titelrollen! Vokalt når fru J. ej så synnerligen långt, ty stämman förefaller alltjämt sviktande, men spelet har många förträffliga detaljer, där operethumöret lyser igenom. För öfrigt håller hr Ringvall glädjen vid makt genom sin burleskt spelade general Brumm.

Det finnes snart ej så mycket kvar af teatersäsongen och därför måste publiken lockas med något, som skiljer sig från de vanliga nyheterna. Vi ha förut haft danska och norska gästspel för att konkurrera med våren. Denna gång blir det ryska hofoperabalettens gästspel å Kgl. teatern, som skall göra det. Föreställningarna börja den 11 maj och torde bli sammanlagdt åtta. Vi meddela å föregående sida porträttet af sällskapets främsta förmåga, den vackra Anna Paulowa.

Nu står naturen inför den stora förvandlingen, då det frusna tinar, det mörka ljusnar och det karga och fattiga blir rikt af spirande grönska och prunkande blom. Och i dessa vårens snabbt framilande dagar, då trötta och anfrätta människosinnen mer än annars känna lifvets ljufhet och ångest, kom en musikens storman hit och fyllde oss med strålande toner från sin violin.

dagarnas intressanta musikilldragelser. Vidare är att nämna sångsällskapet Sjung Sjung animerade konsert i K. F. U. K:s hörsal under medverkan af fru Munthe Sandberg, fröken Zelma Wall och direktör P. Wretblad samt den dramatisk-musikaliska soaré, som gafs å Kgl. teatern efter ett särdeles omväxlande program till förmån för en fackskola för kvinnliga tjänare.

Föreställningen erhöill ett visst litterärt intresse därigenom att Sven Lidmans versdrama "Imperia" för första gången fick scenisk gestalt. Det fälde dock föga vid ramp-ljuset. ARIEL.

EUGÈNE YSAÏE.

TORS DAG. Frukost: Smörgåsbord; färserade ägg med grönsalad; mjölk; kaffe eller te. Middag: Arter med fläsk; plättar med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekta plättar (rester från torsdag) med sylt; mjölk; kaffe eller te. Middag: Fläskkotletter med potatis; biscuits-pudding.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppstekta köttbullar (rester från torsdag) med stekt potatis. Middag: Paltbröd med fläsk; rödvinsoppa med skorpor.

RECEPT:

Biff af svinfilet (f. 6 pers.). 8 hg. svinfilet, 1/2 msk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.). Till garnering: 1 stor portugisisk lök, 2 msk. smör (40 gr.), persilja.

Beredning: Filéerna tvättas med en duk, doppad i hett vatten. De skäras därefter på tvären i 1 cm tjocka skivor, hvilka bultas på båda sidor och kryddas. En tackjärnsanna upphettas långsamt, smöret brynes däri, bifarna iläggas och stekas hastigt på båda sidor samt uppläggas på varmt serveringsfat. Pannan urvispas med litet kokande vatten, och såsen hälls över bifarna.

Löken skalas, skäres i skivor, samt brynes i smöret och bifarna garneras därmed, tillika med persiljan.

Fricandeau på kalf (f. 6 pers.). 1,2 kg. benfritt innanlår af kalf, 2 hg. späck, 2 msk. smör (40 gr.), 1 liten msk. groft hackad portugisisk lök, 2 morötter, 2 tsk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1 liter efterbuljong.

Sås: 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 2 msk. mjöl, köttsky, 1 del. tjock grädda, salt, hvitpeppar, 1 tsk. citronsaft.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten, bultas lätt med fuktig klappa och späckas i täta, jämna rader sick-sack med hälften af späcket skuret i fina strimlor. En stekgryta upphettas långsamt, smöret brynes däri och köttet iläggas samt brynes väl på alla sidor. Köttet upptages och resten af späcket, skuret i skivor läggs på botten af grytan, köttet nedlägges tillika med löken, de skrapade och i tjocka skivor skurna morötterna samt kryddorna. Hälften af buljongen påspädes och får koka in under noggrann tillsyn. När spadet på botten blir tjockt, tillsättes den öfriga buljongen och köttet får sakta steka med tätt slutet lock omkr. 1 1/2

VÅRGÅRDA

(Kungl. Hofleverantör)

HAFREGRYN • HAFREMJÖL

Vid beredningen bortslipas icke — såsom ofta sker för att gifva grynen hvitare färg — den gulaktiga, näringsrika proteinhinnan. Genom bevarande af denna blifver gröten mera näringsrik, fänsmakande och fast (ej lös och slemmig).

Obs. Den extra kvalitén i **paketerna.**

tim. Steken vändes ett par gånger under stekningen. Köttskyn silas och skummas. Smör och mjöl sammanfräas, köttskyn tillsättes litet i sänder och såsen får koka under rörning 10 min. Grädden ihäles och såsen får ett uppkok samt afsmakas med kryddorna och citronsaften.

Polsk äppelkaka (f. 6 pers.). 8 stora äpplen, 1 msk. smör, 1/2 kpk. socker, 2 msk. vin, 1 msk. mjöl, 1/2 lit. söt mjölk, 3 ägg, 1 msk. socker, 20 gr. sötmandel.

Till formen: 1 msk. smör (20 gr.).

Beredning: Äpplena skalas och läggs i en syltgröta tillsammans med smöret, sockret och vinet. Grytan skakas öfver elden, tills äpplena äro mjuka, då de läggs i smord pajform. Mjöllet och en del af mjölken blandas till en afredning. Den öfriga mjölken kofas upp och afredningen vispas, hvar-efter de med sockret vispade äggulorna, den skallade och hackade sötmandeln tillsätts, och massan får sjuda, men ej koka. Pannan aflyttes och vispningen fortsättes tills krämen kallnat, då de till hårdt skum slagna äggwhitorna nedskäras, massan slås därefter öfver äpplena. Formen insättes i ugn, och kakan får gräddas i god ugnsvärme omkr. 1/2 tim.

Stufvad gädda (f. 6 pers.). 1,2 kg. gädda, 2 msk. salt, 1 tsk. ättika, 2 hg. smör, 3 msk. hvitemjöl, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1/4 selleri, 2 små rödlökar, 4 msk. groft hackad persilja, 3 del. vatten, 1—2 äggulor.

Beredning: Gäddan rensas, sköljes väl och torkas på en duk samt fläkes. Skinn och ben borttagas noga, och fisken ingimdes med ättika och salt samt får ligga omkr. 1 tim. En kastrull smörjes med 1/3 af smöret. Fisken skäres i bitar och vändes i mjölet, samt nedlägges hvarfals i kastrullen. Mellan hvarje hvarf lägges litet peppar, det ansade och i tärningar skurna selleriet, den skalade och i skivor skurna löken, persiljan samt resten af smöret. Sist tillsättes det kokande vattent peppar, det ansade och i tärningar skurna selleriet, den skalade och i skivor skurna löken, persiljan samt resten af smöret. Fisken får därefter koka med tätt slutet lock, tills den är färdig eller omkring 20 min. Den uppläggas på karrott, och de uppvispade äggulorna tillsätts i såsen, som därefter får sjuda, under vispning och hälls öfver fisken.

Chokladsoppa (f. 6 pers.). 2 lit. oskummad mjölk, 125 gr. choklad, 60 gr. kakao, 1 msk. mandamin, socker efter smak, 2 del. tjock grädda.

Beredning: Mjölken hälls i en kastrull, när den är på kokpunkten upphälles två tredjedelar och i resten af mjölken upplöses chokladen och kakaon. Den öfriga mjölken tillsättes och då soppan kokar afredes den med mandaminmjölet uttrördt med litet kall mjölk. Soppan får därefter koka i 5 min., hvarefter den afsmakas med sockret. Grädden vispas till hårdt skum och lägges öfver i soppskålen. Soppan serveras med skorpor.

Färserade ägg (f. 6 pers.). 5 ägg. Till köttfärsen: 1 hg. benfritt oxkött, 1/2 hg. benfritt kalkkött, 1/2 hg. späck, 1 tsk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1 tsk. fint hackad syltlök, 1 msk. fint stötta skorpor, 1/2 ägg, 3/4 kpk. gräddmjölk.

Till panering: 1 1/2 ägg, 1 kpk. fint stötta skorpor.

Till kokning: 3/4 kg. flöttyr.

Beredning: Äggen kokas i 5 min., läggs i kallt vatten några minuter och skalas därefter. Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten och skäres i bitar, späcket skrapas och drifves tillika med köttet 3 ggr. genom köttkvarn. Ägget vispas med mjölken och inarbetas matskedsvis i färsen tillika med de stötta skorporna och syltlöken. Färsen afsmakas noga. De skalade äggen beklädas med köttfärsen, rullas först i stötta skorpor, därefter i det uppvispade ägget, så åter i stötta skorpor. Färsen tillplattas i båda ändar och får ligga 1 tim. för att härna. Flöttyn upphettas, tills en tunn blå rök stiger upp från tytan, då iläggas äggen och kokas vackert gulbruna. De skäras midt itu tvärs öfver

SOLO-KAFFE

från

A.-B. Malmö Kaffekompani.

H. M. Konungens Hofleverantör.

Magnetiskt förädladt enligt svensk patentet n:o 20016 är

det bästa, renaste och drygaste

JAVA-KAFFE

som finnes i marknaden och säljes femton olika Javablandningar i rikets förnämsta Kaffe- och Speceriaffärer.

och ställas på ett rundt serveringsfat samt garneras med persiljan. De serveras med grönsalad och skarpas eller majonnäs.

Grönsalad med grädda (f. 6 pers.). 3—4 saladshufvuden, 2 hårdkokta äggulor, 1 rå äggula, 1/2 tsk. senap, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1/2 msk. socker, 1 msk. ättika, 1 1/2 del. tjock grädda.

Beredning: Saladen sköljes, får afrinna, rensas och skäres i stora bitar. De hårdkokta äggulorna få kallna och gnidas sönder tillsammans med den råa äggulan och kryddorna. Ättikan tillsättes litet i sänder och sist nedröres den till hårdt skum slagna grädden. Såsen hälls i saladsskålen, saladen iläggas och blandas väl med såsen.

Om så önskas öfverströs sist den fint hackade hårdkokta äggwhitan.

Biskvipudding (f. 6 pers.). 75 gr. biskvier, 1/2 lit. tjock grädda, 1 msk. vaniljsocker, 6 blad gelatin, 3 msk. hett vatten.

Till garnering: 12 biskvier, 3 syltade päron.

Beredning: Biskvierna stötas i stenmortel. Grädden vispas till hårdt skum och däri nedrörs vaniljsockret. De stötta biskvierna samt det sköljda och i 1 msk. hett vatten upplösta gelatinet. Krämen hälls i en vattensköld och sockerbeströdd a-la-daubeform och ställes på kallt ställe att stelna. Då puddingen skall stjälpas upp doppas formen ett ögonblick i varmt vatten.

Puddingen garneras med biskvier och klufna päron.

LINGONS

Lingonsaft (söt) samt Blåbärssaft för med bruk (osockrad) äro synnerligen hälsosamma och ordineras af herrar läkare i flera fall af sjukdomar

Kontrollant: Prof. G. Lagerheim. Guldmedaljer Norrköping 1906. Lund 1907

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 10—16 MAJ 1908.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; biff af svinfilet med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te med tunnbröd. Middag: Klar buljong med strimlor af tryffel; krustader med hummerstufning; fricandeau på kalf med brynt potatis och pressgurka; polsk äppelkaka med vispad grädda.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt skinka med ägggräsa; mjölk; kaffe eller te. Middag: Köttkroketter med champinjonsås; rabarbersoppa med skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; hachis på kalf med förlorade ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Afredd buljong med klump; stufvad gädda med potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; sillgratin; kaffe eller te. Middag: Köttbullar med potatis; chokladsoppa.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

TILL följd af sjukdom sökes en fullt duglig kokerska med tjänst om vintern i stad och sommaren å landet. Elin Lilliehöök, Oskarsparken 1, Örebro.

GUVERNANT. En skicklig, undervisningsvan, hälst fransktalande och musikalisk guvernant, som kan meddela undervisning i 4:e och 7:e klassens ämnen åt tvänne flickor, erhåller i höst förmånlig plats hos kammarherre Flach, Svensksund, Norrköping.

Öfversköterskeplatsen

vid **Tuberkulossjukhemmet Blommenhof** kungöres härmed till ansökan ledig. Sjukhemmet, som är afsedt för omkring 20 patienter, tillhör Nyköpings stad och är beläget i kilometer därifrån. **Platsen tillträdes den 1 Juli.** Lönen är 500 kr. Ansökningar insändas före den 20 Maj till sjukhemmets läkare, **D:r K. E. Palmi,** Nyköping.

Kokerskeplatsen

vid **Nyköpings Tuberkulohem Blommenhof** kungöres härmed till ansökan ledig. Platsen tillträdes den 1 Juli. Anmälningar mottagas af **D:r K. E. Palmi,** Nyköping.

Epidemisjukskötersketjänsten

i Odensbacken blir ledig att tillträda den 1 juli detta år. Lön 600 kr., hyresersättning 100 kr. samt 50 öre om dagen och fri kost vid tjänstgöring. Kompetensvillkor: väl vitsordad tjänstgöring omkring 1 år å större sjukhus samt kurs vid större epidemisjukhus. Tre månaders uppsägningstid. Ansökningshandlingar insändas inom en månad till undertecknad som meddelar närmare upplysningar. Odensbacken den 21 april 1908. **Carl Blombergsen,** extra provincialläkare.

ATT sköta bättre, välsitueradt ungarlshem, önskas bildad hushållsfröken, med behaglig personlighet och yttre. Svar med foto. till »1908 Framtida», under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Ung flicka

som är villig att såsom sällskap och hjälp i hushållet medfölja liten familj till Göteborgs skärgård inst. sommar torde med uppgift om ålder m. m. skriftligen anmäla sig hos kronolänsmannen Elfving, Hvitfeldtsplatsen, Göteborg.

HUSFÖRESTÄNDARINNA, som med praktisk förmåga att sköta ett hem förenar godt sätt och tillgifvenhet för barn, får genast plats i landsortshem där fyra små barn behöva moderlig hjälp. Svar till »Disponent 1908», under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Sjuksköterska,

något van vid Röntgen och mikroskopia får plats å läsarstället i Falun. Lön efter kompetens, 350 å 450 kr. och pensionsbidrag samt allt fritt.

Lärarinna.

Skicklig lärarinna, kunnig i franska språkets talande, med undervisningskyldighet i kristendom, geografi och svenska, sökes. Svar med löneanspråk och betyg till Maltestorps pension, Vinslöf.

UNG lärarinna, seminariebildad, sökes till hösten för tvänne flickor 6 å 10 år. Svar jämte betyg, fotografi och rekomm. sändas till fru W. Carlström, Bryngelsnäs, Alingsås.

I **TREFLIGT** hem å naturskönt egendom i Värmland blir plats ledig 1:sta sept. för undervisningsvan och musikalisk lärarinna, att läsa med 3:ne flickor 7, 10, och 12 år. Svar med betyg och foto. samt uppgift å lönepret. till »Kohlsätters Bruk», Gillberga.

MEDELÅLDERS barnkär flicka eller jungfru, kunnig i sömnad jämte vanliga i hemmet före. sysslor, erhåller nu eller senare god plats. Svar med betygsafskr. torde sändas till »Liten familj», Angari Posten, Karlstad.

BÄTTRE, anspråkslös, treflig flicka får plats mot fritt vivre i yngre familj på landet, som sällskap och hjälp med hvarjehanda, särskildt sömnad. Svar till »Maj 1908», Iduns exp.

I större fabriksstad finnes plats å kontor för dam som kan korrekt öfversätta till tyska, engelska och franska. Svar innehållande anspråk å lön lämnas till »Aktiebolag», under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

EN flicka, van att ge massage, och som för öfrigt vill hjälpa till med husliga sysslor erhåller plats i öfre Norrland om svar märkt »Hjälpen och sällskap», insändes till Iduns exp.

Lärarinneplats

(äfvén lärare kunna söka platsen) med undervisningskyldighet hufvudsakligen i tyska och engelska är ledig att tillträdas i höst vid Münsterås statsunderstödda samskola. Lön efter kompetens. Ansökningar, ställa till styrelsen, insändas före den 20 maj till rektor H. Lundborg, Münsterås, hvilken lämnar närmare upplysningar.

Plats

erhåles på kontor af duglig och energisk dam. Den sökande bör äga någon vana vid bokföring samt ha lust för korrespondens. Den som äger kunskaper i språk och stenografi har företräde. Lön cirka 125 kronor per månad. Svar till »Kontorsplats», Iduns expedition, Stockholm.

ENGELSK familj i närheten af London, önskar en examinerad gymnast (kvinnl.) att mot fri resa och fritt vivre behandla 2:ne barn, samt vara något behjälplig med deras tillsyn under dagen. Svar med första till »M. O., Michham, near London, England.

UNDERVISNINGSVAN, exam. lärarinna önskas till hösten å egendom i Bohuslän för tre elever, 10—8—6 år. Reflekt. torde godhetsfullt insända betyg och löneanspråk till fru M. Rosengren, Hjartum.

Kvinnligt kontorsbiträde

med vana att sköta kassa och som äfvén är något hemma i bokföring, erhåller plats å större kontor. Svar med fullständiga uppgifter samt meddelande om den sökande eller några språkkunskaper och är kunnig i maskinskrifning till »Kassa 1908», Iduns expedition, Stockholm.

PLATSSÖKANDE

FRANSYSKA, som genomgått litterär fransk exam. önskar öfver sommaren plats i en familj i Sverige. Idkar musik, talar engelska, tyska och italienska. Underättelser: Sainclair, 167 Rue de Rennes, Paris.

Engelska,

van att undervisa, önskar plats i fam. under sommaren. Svar till »Welcome», Fredrika-Bremer-Förbundet, Ståhl.

Till Augusti—September

söker frisk och hurtig, praktisk, språkkunnig, 27-årig dam, plats som husmor på sanatorium eller hvilohem, som världna eller resällskap åt sjuk — event. lungsjuk — herre eller dam. De bästa referenser kunna uppgifvas. Svar till »September» under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

För barnens hud är det ytterst nödvändigt att den mildaste och finaste tvål användes

“Hylins öfverfettade Barntvål”

besitter dessa egenskaper, och den har därigenom blifvit oundgänglig för barnkammaren.

Hylin & Co. Fabr. Aktiebolag,

Kungl. Hofleverantör, Stockholm.

PLATS i god familj som sällskap och hjälp med alla i ett hem förekommande göromål önskas af en bättre flicka från landet, som genomgått slöjd- och hushållsskola. Goda ref. Svar emotes tacksamt till »Huslig», Vinslöf p. r.

IIVEM behöfver öfver sommaren en musikalisk undervisningsvan lärarinna, eller mottaga henne som inackordering. Svar till »Nyttja och nöje», Iduns exp.

MUSIKLÄRARINNA önskar mot fritt vivre och fri resa för sommaren plats å egendom i skog, hälst vid sjö. Äger vana att ackompanjera. (Rich. Anderssons metod.) Svar till »E. L.», Linköping p. r.

Ett medelålders fruntimmer

önskar plats som sällskap åt barn, hvilka behöfva vistas vid badort. Är van att umgås med de små. Reflekt. vände sig till »Barnkär», Sundsvall p. r.

Lärarinna,

som till våren utexam. från Högre Lärarinneseminarium, önskar till nästa läsår plats i familj. Svar till »I. F.», Iduns exp.

UNG, bild. flicka önskar i maj plats i fin familj som hjälp och sällskap (hålst på landet) eller och få medfölja till badort. Någon lön önskas. Svar till »Våren 1908», Seffle p. r.

UNG, fint bild., musikal. tyska önskar i början af juni plats i familj för att vara till hjälp och sällskap och undervisa i sitt modersmål. Är mycket huslig och kunnig i enklare och finare handarb. Någon lön önskas. Svar och förfrågn. till »Familjemedlem», Västervik p. r.

21 ÅRS FLICKA med intresse för hushållsgöromål, önskar mot fritt vivre såsom familjemedlem plats i god fam. den 15 juli, att under en skicklig husmoders ledning lära allt hvad till ett ordentligt hems skötande hörer. Är villig deltaga i alla förekom. sysslor utom de gröfre och biträda med skrifgöromål. Tacksamt för svar inom 8 dagar till »Ej elementarbildad», Växjö p. r.

SMÅSKOLLÄRARINNA önskar plats i familj under sommarmånaderna. Svar till »Postfack 61», Limhamn.

KVINNL. fil. stud. önskar plats under sommaren som lärarinna. Ref. Svar till »Fil. stud.», Helsingborgs-Posten, Helsingborg.

UNG flicka, som genomgått 5 kl. samskola samt en hushållskurs, önskar plats i fam. som hjälp och sällskap. Van vid alla inom ett hem förekom. göromål. Lön önskas samt anses som familjemedlem. Svar till »Villig», Motala p. r.

BÄTTRE flicka önskar till 1 juni plats att deltaga uti förekom. göromål. Svar till »Anna», Iduns exp.

Folkskolelärarinna,

undervisningsvan, önskar under som. plats i familj, bosatt på landet, för att lämna undervisning åt skolbarn. Svar till »1908», Iduns exp.

19-ÅRIG NORRLÄNSKA som genomgått 7-kl. lärov., sökes plats snarast för att under en vänlig husmor arbeta i hushållet. Vana vid sömnad. Någon lön önskas. Sigrd Hederström, adr. fru Santesson, Uppsala.

KV. fil. stud. önskar under sommaren handla ferialäsning. Svar till »Laudatur, real 07», Uppsala p. r.

UNG, huslig, musik. flicka, från godt föräldrahem, önskar plats på landet som hjälp och sällskap, samt äfvén biträda vid skrifgöromål. Lön önskvärd. Svar »Utm. rek.», Iduns exp.

BILDAD, medelålders dam, väl kunnig i allt hvad till ett hushålls skötande hör, söker nu till våren eller sommaren plats som husföreständarinna. Finaste rek. Svar till »A. B.», Nederkalix, p. r.

EN anspråkslös flicka af god familj önskar få komma i ett bildadt hem som hjälp och sällskap åt äldre dam eller och för att biträda husmoder vid hemmets skötsel. Kunnig i sömnad. Ref. finnas. Svar till »April 1908», Postkontoret vid Järntorget, Göteborg.